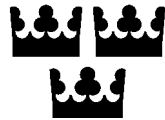

Internationellt bistånd

7

Förslag till statsbudget för 2010

Internationellt bistånd

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	9
2.1	Omfattning.....	9
2.2	Utgiftsutveckling	10
3	Internationellt utvecklingssamarbete.....	13
3.1	Omfattning.....	13
3.2	Utgiftsutveckling	13
3.3	Mål	14
3.4	Resultatredovisning	14
3.5	Revisionens iakttagelser.....	14
3.6	Politikens inriktning	16
3.6.1	Utvecklingssamarbetets roll i en samstämmig politik för global utveckling	16
3.6.2	Den globala ekonomiska nedgången och dess effekter på ett bistånd präglad av långsiktighet	17
3.6.3	Demokrati och mänskliga rättigheter	20
3.6.4	Vad Sverige kan göra.....	21
3.6.5	Fortsatt arbete för ökad effektivitet, kvalitet och resultat	27
3.7	Budgetförslag	34
3.7.1	1:1 Biståndsverksamhet	34
3.7.2	1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	38
3.7.3	1:3 Nordiska Afrikainstitutet.....	39
3.7.4	1:4 Folke Bernadotteakademien	40
3.7.5	1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.....	40
3.7.6	1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	42
4	Reformsamarbete i Östeuropa	45
4.1	Omfattning.....	45
4.2	Utgiftsutveckling	45
4.3	Mål	45
4.4	Resultatredovisning	45
4.5	Politikens inriktning	45
4.5.1	Den globala ekonomiska nedgången och dess effekter på reformsamarbetet.....	45

4.5.2	Vad Sverige kan göra	47
4.5.3	Fortsatt förändringsarbete	47
4.6	Budgetförslag	48
4.6.1	2:1 Reformsamarbete i Östeuropa.....	48

Bilaga: Samarbetsstrategier

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	8
2.1 Biståndsram, avräkningar och biståndsanslag.....	10
2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7.....	10
2.3 Härledning av ramnivån 2010–2012. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	11
2.4 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad ¹ , utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	11
3.1 Utgiftsutveckling inom området Internationellt utvecklingssamarbete.....	13
3.2 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom Sida.....	33
3.3 Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet 2007–2010.....	33
3.4 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom UD, MSB, RPS och SI.....	34
3.5 Anslagsutveckling för 1:1 Biståndsverksamhet.....	34
3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	35
3.7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:1 Biståndsverksamhet.....	38
3.8 Anslagsutveckling för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete.....	38
3.9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete.....	39
3.10 Anslagsutveckling för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.....	39
3.11 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.....	39
3.12 Anslagsutveckling för 1:4 Folke Bernadotteakademin.....	40
3.13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:4 Folke Bernadotteakademin.....	40
3.14 Anslagsutveckling för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.....	40
3.15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.....	41
3.16 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.....	42
3.17 Anslagsutveckling för 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete.....	42
3.18 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete.....	43
4.1 Utgiftsutveckling inom område Reformsamarbete i Östeuropa.....	45
4.2 Anslagsutveckling.....	48
4.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	48
4.4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa.....	49

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. fastställer biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2010 (avsnitt 2.1),
2. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 210 000 000 kronor under 2011–2028 (avsnitt 3.7.1),
3. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier som inklusive tidigare gjorda åtaganden uppgår till ett belopp av högst 5 395 000 000 kronor (avsnitt 3.7.1),
4. bemyndigar regeringen att under 2010 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringslån som inklusive tidigare gjorda åtaganden uppgår till ett belopp av högst 1 112 000 000 kronor (avsnitt 3.7.1),
5. godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Asiatiska utvecklingsbanken samt bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier som följer av kapitalhöjningen (avsnitt 3.7.1),
6. bemyndigar regeringen att under 2010 till annan part överlåta ett tidigare lämnat villkorslån till Private Infrastructure Development Group (PIDG) avseende finansiering av riskkapital i Guarantco (avsnitt 3.7.1),
7. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott om 100 000 000 kronor till det statligt ägda bolaget Swedfund International AB (avsnitt 3.7.1),
8. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 107 000 000 kronor under 2011–2017 (avsnitt 4.6.1),
9. för budgetåret 2010 anvisar anslagen under utgiftsområde 7 *Internationellt bistånd*, såvitt avser anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksrevisionens styrelse föreslår att riksdagen

10. bemyndigar Riksrevisionen att under 2010 för ramanslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 26 000 000 kronor under 2011–2013 (avsnitt 3.7.5),
11. för budgetåret 2010 anvisar ett anslag under utgiftsområde 7 *Internationellt bistånd*, när det gäller anslaget som är avsett för Riksrevisionen, enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Biståndsverksamhet	Ramanslag	24 684 836
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	Ramanslag	932 824
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	Ramanslag	15 200
1:4 Folke Bernadotteakademin	Ramanslag	47 467
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	Ramanslag	40 000
1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	Ramanslag	21 008
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	Ramanslag	1 278 110
Summa		27 019 445

2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd underindelas i Internationellt utvecklings-samarbete och Reformsamarbete i Östeuropa.

Ramen för utgiftsområdet

Regeringen föreslår att biståndsramen för 2010 uppgår till 31,4 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI). Från biståndsramen görs avräkningar i enlighet med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och dess biståndskommitté (DAC):s definition av bistånd för biståndsklassificerade kostnader. De sammanlagda avräkningarna från biståndsramen uppgår 2010 till 4,4 miljarder kronor. I utgiftsområdet ingår 20,3 miljoner kronor som avser förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som utvecklingsbistånd enligt OECD/DAC. Det föreslagna beloppet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår därmed till 27,0 miljarder kronor.

Avräkningar från biståndsramen

De sammanlagda avräkningarna från biståndsramen uppgår 2010 till 4,4 miljarder kronor. Det är en ökning med 309 miljoner kronor jämfört med föregående år. Avräkningarna som andel av biståndsramen

uppgår 2010 till 14 procent jämfört med 12 procent 2009.

Avräkningen för kostnader för asylsökande från utvecklingsländer har minskat från föregående år. För 2010 uppgår denna avräkning till drygt 2 miljarder kronor.

Från biståndsramen avräknas vidare kostnader för det svenska bidraget till den del av Europeiska unionens (EU) gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget. För avräkningen 2010 har Sveriges faktiska kostnad för biståndet på den totala EU-budgeten 2008 använts. För 2010 uppgår avräkningen till knappt 1,7 miljarder kronor.

Avräkningen för administrativa kostnader m.m. består främst av utrikesförvaltningens administration av utvecklingssamarbetet, medel under UO 6 för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps internationella biståndsverksamhet, medel under UO 22 för bidrag till Världsjöuniversitetet (WMU) samt den del av bidraget till Förenta nationerna (FN) som utbetalas från andra utgiftsområden och som klassificeras som bistånd. De medel som regeringen föreslår flyttas till UO 22 fr.o.m. 2010 har tidigare belastat anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* under UO 7. Avräkningen från biståndsramen ökar med samma belopp som överförs. Avräkningen för utrikesförvaltningen uppgår till 415 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår avräkningen för administrativa kostnader m.m. till 714 miljoner kronor i 2010 års prisläge. Avräkningen är delvis beroende av valutakurser och konsumentprisindex.

Tabell 2.1 Biståndsram, avräkningar och biståndsanslag

miljoner kronor

BUDGETÅR	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Biståndsram	30 139	32 038	33 863	31 434	32 577	34 149
–Avräkningar	4 609	4 473	4 126	4 435	4 540	4 688
<i>Varav:</i>						
Skuldavskrivningar	1 500	500	-215		-7	
Flyktningkostnader	1 745	2 508	2 298	2 068	2 114	2 188
EU-bistånd	1 008	981	1 362	1 653	1 680	1 741
Administration m.m.	356	483	681	714	752	760
Biståndsdelen av Internationellt utvecklingssamarbete och Reformsamarbete i Östeuropa¹	25 529	27 565	29 737	26 999	28 037	29 461
Biståndsram i procent av beräknad BNI	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition. Internationellt utvecklingssamarbete består av anslagen 1:1 *Biståndsverksamhet* (exkl. samarbetet med Östeuropa), 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* (exkl. samarbetet med Östeuropa), 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet*, 1:4 *Folke Bernadotteakademien*, 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* och 1:6 *Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete*. Reformsamarbete i Östeuropa består av anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa*

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Budget 2009 ¹	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
<i>Internationellt utvecklingssamarbete</i>						
1:1 Biståndsverksamhet	25 299	27 301	27 821	24 685	25 716	27 133
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	895	906	892	933	940	945
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	15	15	14	15	15	15
1:4 Folke Bernadotteakademien	41	42	41	47	48	48
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	39	40	39	40	40	40
1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	18	20	20	21	21	21
Summa Internationellt utvecklingssamarbete	26 307	28 324	28 827	25 741	26 780	28 203
<i>Reformsamarbete i Östeuropa</i>						
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	1 146	1 459	1 495	1 278	1 278	1 278
Summa Reformsamarbete i Östeuropa	1 146	1 459	1 495	1 278	1 278	1 278
Totalt för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	27 453	29 783	30 322	27 019	28 058	29 481

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 2.3 Härledning av ramnivå 2010–2012.
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd**

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	30 109	30 109	30 109
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	31	38	43
Beslut	-273	-299	-316
Övriga makroekonomiska företsättningar	-2 429	-1 286	285
Volymer	-392	-478	-615
Överföring till/från andra utgiftsområden	52	52	52
Övrigt	-80	-78	-78
Ny ramnivå	27 019	28 058	29 481

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

**Tabell 2.4 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad¹,
utgiftsområde 7 Internationellt bistånd**

Miljoner kronor

	2010
Transfereringar ²	24 941
Verksamhetskostnader ³	2 076
Investeringar ⁴	2
Summa ramnivå	27 019

¹ Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2008 samt kända förändringar av anslagens användning.

² Med transfereringar avses inkomstöverföringar dvs. utbetalningar av bidrag från staten t.ex. hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

³ Med verksamhetskostnader avses resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

⁴ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats (andel av BNI) som riksdagen beslutat om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen används den senast tillgängliga BNI-prognosen. Varje år rapporteras det totala svenska biståndet efter avslutat budgetår till DAC som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik. Vid rapporteringstillfället används den senast tillgängliga BNI-prognosen, vilket kan bidra till att skillnader mellan prognos och officiell statistik uppstår. Skillnader mellan budgeterat utvecklings-samarbete och utfall kan också bero på att bidrag till de multilaterala finansierings-institutionerna rapporteras i sin helhet till DAC det år skuldsedeln läggs. I statsbudgeten fördelas bidraget i stället över flera år, i den takt utbetalningar görs. För de bilaterala skuldavskrivningarna kan avräkningen vara i otakt mot de faktiskt genomförda bilaterala skuldavskrivningarna som rapporteras till DAC. Detta p.g.a. att avräkningen budgeteras efter planerade ej genomförda skuldavskrivningar. Även i avräkningen för EU-biståndet kan beloppet i avräkningen, som grundar sig på faktiskt utfall två år tidigare, skilja sig mot faktiskt utfall för gällande år, vilket är den summa som rapporteras till DAC. I rapporteringen ingår även samtliga utgifter, inklusive avräkningar (se tabell 2.1) och skuldavskrivningar, som kan klassificeras som bistånd enligt DAC:s definition. Se årsredovisning för staten 2008 för rapporterat utfall för biståndet 1999–2008.

3 Internationellt utvecklingssamarbete

3.1 Omfattning

Under Internationellt utvecklingssamarbete finns sex anslag: biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI), Folke Bernadotteakademien (FBA), Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (SADEV) samt Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete. Insatser inom området finansieras

framför allt från biståndsramen. Från den görs avräkningar i enlighet med OECD/DAC:s definition av bistånd för biståndsklassificerade kostnader. Den del som inte finansieras från biståndsramen är de medel under Sidas förvaltningsanslag som avser förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen, som inte klassificeras som bistånd. Från och med 2008 finansieras utvecklingssamarbetet med Östeuropa från ett eget anslag (avsnitt 4.1).

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom området Internationellt utvecklingssamarbete

Milljoner kronor

	Utfall 2008	Budget 2009 ¹	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
<i>Internationellt utvecklingssamarbete</i>						
1:1 Biståndsverksamhet	25 299	27 301	27 821	24 685	25 716	27 133
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	895	906	892	933	940	945
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	15	15	14	15	15	15
1:4 Folke Bernadotteakademien	41	42	41	47	48	48
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	39	40	39	40	40	40
1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	18	20	20	21	21	21
Summa Internationellt utvecklingssamarbete	26 307	28 324	28 827	25 741	26 780	28 203

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

3.3 Mål

Målet för Internationellt utvecklingsamarbete är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

3.4 Resultatredovisning

Regeringen lämnade den 7 maj i år en skrivelse till riksdagen om biståndets resultat (skr. 2008/09:189). Regeringen lämnar därför ingen särskild resultatredovisning i denna proposition.

I skrivelsen redogörs för resultat från Sveriges internationella utvecklingsamarbete och reformsamarbetet i Östeuropa. Redovisningen görs både från ett regionalt och ett tematiskt perspektiv. Både Sveriges bilaterala och multilaterala bistånd redovisas. Syftet är att ge en så heltäckande bild av verksamheten som möjligt. För att sätta redovisningen i sitt sammanhang redogörs för trender i det globala respektive det svenska utvecklingsamarbetet under perioden 2000–2008.

Redovisningen visar att resultaten varierar inom och mellan olika regioner, landkategorier och tematiska områden. Sammantaget är regeringens bedömning att många av de biståndsinsatser som genomförts har gjort stor nytta i relation till uppställda mål. Samtidigt visar skrivelsen på svårigheterna att redovisa långsiktiga effekter av den verksamhet som får stöd genom det svenska utvecklingsamarbetet.

Skrivelsen är en del i regeringens arbete för att förbättra styrningen och resultatredovisningen inom det svenska biståndet.

3.5 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för Nordiska Afrikainstitutet, Folke Bernadotteakademien och SADEV avgivit revisionsberättelse utan anmärkning. För Sida har Riksrevisionen avgivit revisionsberättelse med invändning.

Riksrevisionen har följande invändning: *Riksrevisionens bedömning är att Sida inte på ett tillfredsställande sätt har tillämpat sin valda metod att använda revisioner och granskningar som kontrollmetod avseende biståndsgivning. Sida*

upplyser inte om denna brist i sitt uttalande om den interna styrningen och kontrollen. Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i övrigt är i allt väsentligt rättvisande.

Granskningen har enligt Riksrevisionens granskningsrapport (32-2008-0638) genomförts på Sida samt vid utlandsmyndigheterna i Moçambique, Tanzania och Uganda. Granskningen har även omfattat 21 slumpmässigt utvalda biståndsinsatser.

Riksrevisionens bedömning är att myndigheten brister i valda metoder att använda revisioner och granskningar som kontrollmetod avseende biståndsgivning 2008. Bristerna i Sidas interna styrning och kontroll har resulterat i att myndigheten:

- inte gör tillräckliga bedömningar av risker i de enskilda insatserna,
- inte i tillräcklig omfattning inhämtar information från revisorer som har granskat biståndsmottagarna,
- inte i tillräcklig omfattning bedömer inriktning, resultat eller kvalitet i utförda revisioner och granskningar,
- inte i tillräcklig omfattning vidtar åtgärder när fel eller brister har identifierats hos biståndsmottagarna.

Under 2008 har Sida genomfört åtgärder för att stärka den interna styrningen och kontrollen. Regelverk som antikorrupsionsregeln har förtydligats och en ny revisionsregel har tagits fram. Sida har under 2008 även genomfört en omorganisation. Enligt Riksrevisionen ger den nya organisationen förutsättningar för en stärkt intern styrning och kontroll.

Sida anger själva i årsredovisningen 2008 att det föreligger brister i den interna styrningen och kontrollen avseende att förordningen om intern styrning och kontroll (FISK) inte fullt ut har kunnat följas under 2008. Riksrevisionen delar denna uppfattning. Enligt Riksrevisionens bedömningar är de brister som beskrivs i granskningsrapporten resultat av att Sida inte har tillräckligt fungerande system för uppföljning av den interna styrningen och kontrollen.

Riksrevisionen rekommenderar Sida att införa system och rutiner för att uppfylla FISK:s krav på intern styrning och kontroll. Sida skulle därigenom få en utökad möjlighet att följa upp verksamheten och vidta åtgärder så att denna bedrivs effektivt och författningsenligt.

Sida har svarat på Riksrevisionens iakttagelser och instämmer till största del i kritiken. Myndigheten har även upprättat en åtgärdsplan.

Regeringen ser allvarigt på den skarpa kritik som Riksrevisionen framför mot Sida. Regeringen har genom en ändring i Sidas regleringsbrev för 2009 gett myndigheten i uppdrag att vidta åtgärder för att komma tillrätta med de brister Riksrevisionen uppmärksammar. Sida ska snarast införa system för att leva upp till gällande förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Sida ska återrapportera vidtagna åtgärder samt hur myndigheten säkerställer att vidtagna åtgärder ger resultat. Sida ska rapportera uppdraget till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) senast den 31 december 2009, med en delrapportering den 15 september 2009. Regeringen (Utrikesdepartementet) kommer noga att följa upp Sidas redovisning av uppdraget.

Riksrevisionen gjorde 2007 en granskning av Sidas interna kontroll för bidrag via enskilda organisationer (Oegentligheter inom biståndet RiR 2007:20). Sida tillsatte en egen utredning för att undersöka om de framkomna slutsatserna i Riksrevisionens granskningsrapport var korrekta. Enligt Sidas utredning var problemen mindre än vad rapporten angivit. Sida har vidtagit åtgärder utifrån den gjorda utredningen, och regeringen fortsätter att följa denna process.

Sida fick i regleringsbrevet för 2008 ett uppdrag att återrapportera vidtagna åtgärder med anledning av Riksrevisionens granskning. Myndigheten redovisar i årsredovisningen följande vidtagna åtgärder:

- avtalsfäst utökade krav avseende intern kontroll i relation till ramorganisationerna,
- krävt och mottagit åtgärdsplaner från Sidas ramorganisationer,
- genomfört och planerat för utbildningsinsatser kring antikorruption samt förbättrat handläggningskapacitet inom Sida,
- förbättrat bedömningen och uppföljningen av ramorganisationerna och deras verksamhet,
- genomfört en fördjupad granskning av eventuella korruptionsfall, grundade på RiR:s misstankar,
- reviderat korruptionsregeln,

- tagit fram ny revisionsregel och handläggningsinstruktion samt begärt in revisorsnämndens yttrande.

I Riksrevisionens revisionsrapport för 2008 (32-2008-0638) och den tillhörande revisionspromemorian Granskning av intern styrning och kontroll vid utlandsmyndigheten i Uganda (32-2008-0638) framför Riksrevisionen åter kritik mot Sidas hantering av bl.a. stöd till enskilda organisationer, men även av andra stödformer.

Dessa iakttagelser och rekommendationer visar att Sida behöver vidta ytterligare åtgärder utöver de som redovisas ovan när det gäller hanteringen av stöd till enskilda organisationer. Dessutom behöver åtgärder vidtas avseende hanteringen av de andra stöd som granskats och där problem uppmärksammats. Regeringen kommer noga att följa Sidas arbete med dessa åtgärder.

I en utvärderingsrapport av UD:s och Sidas arbete för att förebygga korruption inom svenskt utvecklingssamarbete lämnar SADEV vissa rekommendationer. Utvärderingen resulterade i följande åtgärdsplan för Sida:

- revidering av Sidas antikorrupsionsregel, översyn av strukturen i hela Sidas regelverk,
- fastställande av obligatoriska kompetenskrav inom antikorrupsionsområdet för olika typer av tjänster,
- översyn av checklista för korruptionsrisker,
- införande av system för anmälan och hantering av misstankar om oegentligheter,
- framtagning av ny kommunikationsplan för Sida som inkorporerar antikorruption.

De åtgärder som Sida enligt ovanstående redovisning har vidtagit, bl.a. genom särskilda åtgärdsplaner, välkomnas av regeringen. Samtidigt är det avgörande att myndighetens åtgärder ger resultat och får genomslag i organisationen så att iakttagna brister inte återupprepas i kommande granskningar. Regeringen kommer noggrant att följa Sidas arbete för förbättrad intern styrning och kontroll.

I maj 2009 lämnade Riksrevisionen rapporten Swedfund International AB och samhällsuppdraget (RiR 2009:4) som bl.a. granskar huruvida Swedfunds verksamhet bedrivs i linje med riksdagens beslut. I rapporten konstaterar Riksrevisionen att regeringen styr Swedfund i

linje med riksdagens beslut om politiken för global utveckling, samt att Swedfund strävat efter att leva upp till regeringens styrning och krav. Samtidigt framförs kritik mot brister i uppföljning och utvärdering av investeringarnas utvecklingseffekter, men att förbättringar skett under senare år. Investeringar i riskkapitalfonder anses vidare innebära begränsade möjligheter att påverka de företag som fonderna investerar i. Riksrevisionens slutsats är bl.a. att det finns behov av förtydliganden i bolagsordningen och ägarriktlinjerna. Regeringen rekommenderas bl.a. också att utarbeta riktlinjer för statliga verksamheters engagemang i s.k. tax havens, samt att utvärdera Swedfunds reella kapitalbehov innan ytterligare kapital tilldelas bolaget. Slutligen rekommenderar Riksrevisionen Swedfund att bl.a. precisera investeringarnas utvecklingseffekter och fortsätta arbetet med att förbättra uppföljningen, samt överväga i vilken utsträckning Swedfund ska verka genom riskkapitalfonder.

Effektivitet, kvalitet och resultat ska stå i fokus för allt utvecklingssamarbete, så även när det gäller stöd till privatsektorutveckling. Regeringen har därför de senaste åren bl.a. utvecklat Swedfunds styrdokument i syfte att förtydliga inriktningen på och uppföljningen av investeringarnas utvecklingseffekter. Regeringen avser med utgångspunkt i Riksrevisionens rekommendationer att åter bl.a. se över bolagsordningen och ägarriktlinjerna för att säkerställa att styrningen är ändamålsenlig och så tydlig som möjligt. Regeringen har mot bakgrund av Riksrevisionens rekommendationer inlett en prövning av Swedfunds långsiktiga kapitalbehov. Inom Regeringskansliet genomförs för närvarande även en översyn av Swedfunds verksamhet vad gäller fondinvesteringar i s.k. tax havens. Regeringen kommer vidare att noggrant följa Swedfunds arbete med att hantera Riksrevisionens rekommendationer. I avsnitt 3.7.1 redovisar regeringen sin syn på inriktningen av Swedfunds verksamhet.

3.6 Politikens inriktning

3.6.1 Utvecklingssamarbetets roll i en samstämmig politik för global utveckling

Att utrota fattigdom, förtryck och ofrihet genom att ge människor tillgång till resurser, personlig säkerhet, möjligheter och makt att påverka beslut och förbättra sina liv, är en av mänsklighetens största moraliska, politiska och ekonomiska utmaningar. Det är också en förutsättning för fred, stabilitet och hållbar utveckling. Kampen mot fattigdom i dess olika uttryck förblir inte bara det överordnade målet för det svenska utvecklingssamarbetet utan också en central utgångspunkt för den samlade svenska utvecklingspolitiken, det vill säga summan av utvecklingssamarbetet och samstämmighetspolitiken.

Regeringens samlade utvecklingspolitik uttryckt i politiken för global utveckling, PGU, (Gemensamt ansvar: Sveriges politik för global utveckling, prop. 2002/03:122, samt Globala utmaningar – vårt ansvar, skr. 2007/08:89) innefattar ett effektivt utvecklingssamarbete och en samstämmighetspolitik som syftar till att säkra utvecklingshänsyn i Sveriges samlade agerande. Politiken för global utveckling ger alla statliga aktörer i uppdrag att, inom ramen för egna områdesspecifika målsättningar, söka vägar för att stärka det svenska bidraget till en rättvis och hållbar global utveckling. De globala kriser som präglat de senaste åren kommer fortsatt att vara dominerande i världspolitiken. Genom samverkan mellan olika aktörer och mellan olika politikområden och en samstämmig politik kan Sverige bidra till en rättvis och hållbar global utveckling, vilket i den globala ekonomiska nedgången är viktigare än någonsin.

Ett effektivt utvecklingssamarbete av hög kvalitet är en förutsättning för att Sverige ska kunna bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att själva förbättra sina levnadsvillkor.

Utvecklingssamarbetet har även en viktig uppgift att bidra till ansträngningarna att förstärka utvecklingseffekterna av den samlade svenska utvecklingspolitiken. Det handlar om att bistå i utformningen av politiken inom annan statlig verksamhet med utvecklingssamarbetets specifika kunskap om och erfarenheter av fattigdomsbekämpning och främjande av

utveckling. Under våren 2010 avser regeringen t.ex. att anta en policy för migrationsfrågor inom utvecklingsarbetet. Utgångspunkten är att migration är en av vår tids stora globala utvecklingsfrågor och att utvecklingsarbetet kan bidra till att öka utvecklingseffekterna av migration i utvecklingsländerna. Det handlar också om att t.ex. bli bättre på att ta tillvara det svenska näringslivets erfarenheter och kompetens i utvecklingsarbetet med målet att stärka genomförandet av Sveriges politik för global utveckling.

Regeringen kommer under 2010 att lämna en resultatskrivelse till riksdagen om genomförandet av politiken för global utveckling. Här kommer resultaten av den ambitionshöjning som aviserades i regeringens skrivelse till riksdagen 2008 (skr. 2007/08:89) att redovisas. Genomförandet av politiken för global utveckling fokuseras till sex globala utmaningar: förtryck, ekonomiskt utanförskap, migrationsströmmar, klimatförändringar och miljöpåverkan, konflikter och sviktande situationer samt smittsamma sjukdomar och andra hälsohot.

Regeringen kommer i resultatskrivelsen att fokusera på hur politiken hittills har genomförts i enlighet med de samstämmighetsambitioner som sattes upp i nystarten av PGU 2008. Utvecklingsarbetets bidrag till den samlade politiken för global utveckling är en viktig del av resultatredovisningen. Mot bakgrund av den globala ekonomiska nedgången och andra globala skeenden som drabbar utvecklingsländer negativt är de sex globala utmaningarna i allra högsta grad relevanta utgångspunkter vilket belyses av omvärldsanalysen nedan.

EU:s ramverk för samstämmighet för utveckling, Policy Coherence for Development (PCD), granskas under 2009 då EU:s andra rapport om PCD presenteras av Europeiska kommissionen. Sverige verkar, som ordförande i EU:s ministerråd, för att rådet beslutar om tydlig vägledning om hur arbetet med PCD kan stärkas för att bättre bidra till ökad samstämmighet i EU:s samlade politik.

Sverige samarbetar inom OECD kring samstämmighet för utveckling. Sverige bidrar med svenska erfarenheter av PGU men har också mycket att lära från vad andra aktörer gör. Sverige stödjer OECD i ett arbete med att utveckla metoder för att göra konsekvensbedömningar hur OECD-ländernas politik påverkar utvecklingsländer.

3.6.2 Den globala ekonomiska nedgången och dess effekter på ett bistånd präglad av långsiktighet

För ett år sedan utgjorde livsmedelskrisen den dominerande utmaningen för utvecklingsländerna. Sedan dess har en finanskris utvecklats i den rika världen som snabbt övergick till en global ekonomisk nedgång vars like vi inte sett sedan den stora depressionen på 1930-talet.

Inget land i världen undkommer denna nedgång, men den påverkar länder på olika sätt och i olika omfattning. Den ändrar också förutsättningarna för det svenska biståndet på två sätt.

För det första drabbas Sverige som en liten exportberoende ekonomi relativt hårt av den fallande världshandeln och den svaga internationella investeringskonjunkturen, vilket innebär en prognostiserad negativ BNI-tillväxt på 3,8 procent för 2009 och svag positiv tillväxt på 1,2 procent 2010.

Eftersom biståndsramen är knuten till BNI-utvecklingen kommer biståndsramen för 2010 att minska med drygt 2,4 miljarder kronor i jämförelse med innevarande år. Anledningen till att minskningen av biståndsramen är så stor är att biståndsramen för 2009 fastställdes i augusti 2008. BNI-prognosen för 2009 var då 7 procent högre än nuvarande prognos för 2010.

För det andra drabbas utvecklingsländerna och våra samarbetsländer hårt av den globala ekonomiska tillbakagången. Många av de framsteg som gjorts i kampen mot fattigdomen hotas.

Omvärldsförändringarna nödvändiggör vissa justeringar inom ramen för existerande bistånd samtidigt som det är viktigt att långsiktighet och förutsägbarhet kvarstår.

Omvärldsanalys

För utvecklingsländerna innebär den globala ekonomiska nedgången ytterligare en kris ovanpå en rad andra kriser. Den följer på kriser orsakade av kraftigt stigande priser på livsmedel och olja. Världsbanken beräknar att som en följd av högre livsmedelspriser mellan 2005–2008 ökade antalet fattiga i världen med närmare 200 miljoner människor.

I slutet av 2008 hade världsekonomin i praktiken stagnerat. Den globala tillväxten sjönk till 3,1

procent 2008 från 5,1 procent 2007. Internationell handel avtog drastiskt och för första gången sedan 1982 förväntas minska globala exportvolymerna 2009.

Internationella valutafonden (IMF) förutspår nu en negativ tillväxt under 2009 för de rika länderna på 3,8 procent och en viss återhämtning under 2010 med tillväxt på 0,6 procent. Förhoppningar om att tillväxt- och utvecklingsländerna skulle kunna frikoppla sig från nedgången genom hög inhemsk efterfrågan och ökad integration sinsemellan har inte infriats. Med krympande världshandel, minskad inhemsk efterfrågan och kraftigt minskad tillgång till extern finansiering förväntas utvecklingsländernas tillväxt sjunka kraftigt från 6 procent 2008 till 1,5 procent 2009.

Regionala variationer

Den globala ekonomiska nedgången slår olika hårt på olika regioner och med stora variationer länderna emellan. Den kraftigaste ekonomiska tillbakagången har skett i Central- och Östeuropa, vilket beskrivs mer utförligt i avsnitt 4. Trots att Afrika söder om Sahara är den minst integrerade regionen i den globala ekonomin är det ur ett utvecklingsperspektiv den region som väntas drabbas hårdast av den globala ekonomiska nedgången, huvudsakligen genom lägre exportintäkter. Fallande tillväxt i kombination med omfattande fattigdom gör de afrikanska länderna extra sårbara för externa chocker, samtidigt som ländernas finansiella manöverutrymme för att möta nedgången är starkt begränsat. Regionens tillväxt förutspås nu att sjunka från 5,5 procent under 2008 till endast 1,5 procent 2009 vilket innebär en sjunkande per capita inkomst för första gången på ett decennium. Ett sådant brant fall förutses få omfattande och långvariga effekter på regionen som redan innan krisen var den fattigaste, mest sårbara och sämst utrustade för hantering av kriser.

I Asien har den globala ekonomiska nedgången slagit mycket hårt. Krisen spred sig snabbt i regionen och på grund av världshandelns kollaps tillhör de exportberoende tillväxtländerna några av de hårdast drabbade. I dessa länder riskerar stora grupper av befolkningen att åter hamna i fattigdom. Än idag lever två tredjedelar av jordens fattigaste invånare

i Asien. Tillväxten för utvecklingsländerna i Asien väntas sjunka från 7,6 procent 2008 till 5,5 procent 2009, den lägsta sedan den asiatiska krisen 1997–1998.

Latinamerika har påverkats allvarligt av den globala ekonomiska nedgången och förutspås få en negativ tillväxt på 2,6 procent för 2009, men i jämförelse med tidigare kriser i regionen bedöms Latinamerika denna gång stå sig relativt väl rustat för en snar återhämtning. En överlag sund makroekonomisk grund med visst utrymme för kontracykliska åtgärder och erfarenhet av tidigare krishantering tillsammans med stigande exportpriser gör att Latinamerika väntas åter positiv tillväxt om 2,3 procent 2010.

Mellanöstern och Nordafrika påverkades inte så hårt av den finansiella krisen men den efterföljande globala ekonomiska nedgången har fått betydande genomslag i regionen. Minskade remitteringar slår hårt mot fattiga befolkningsgrupper. Tillväxten förväntas sjunka från 6 procent 2008 till 3 procent under 2009, men med stora variationer länderna emellan. Bäst rustade är de oljeexporterande länderna även om oljepriset sjunkit markant.

Så påverkas utvecklingsländerna

Utvecklingsländerna har under det senaste decenniet kunnat dra nytta av globaliseringen för att nå hög tillväxt. Nu slår den ekonomiska nedgången tillbaka genom samma kanaler som tidigare möjliggjorde framstegen. Finansskrisen har sitt ursprung i den rikare delen av världen men effekterna av den globala ekonomiska nedgången kommer indirekt att slå hårdast på utvecklingsländerna. Det är framför allt via sjunkande handel, utländska direktinvesteringar, remitteringar, tillgång till den internationella finansiella marknaden och minskade biståndsflöden som utvecklingsländer och fattiga invånare i dessa länder drabbas.

Lägre tillväxt i rikare länder, men även i tillväxtekonomier som Kina, leder till lägre global efterfrågan och dramatiskt minskad *handel*. Världshandeln, som har en viktig roll för tillväxten i utvecklingsländer, förväntas minska med drygt 12 procent under 2009, vilket utgör den kraftigaste nedgången sedan andra världskriget. Lägre råvarupriser – i sig en konsekvens av fallande efterfrågan – och lägre volymer sänker exportinkomsterna och

inkomsterna till statskassan för många utvecklingsländer. För flertalet utvecklingsländer kommer valutareserverna att minska kraftigt och ländernas sårbarhet för ytterligare försämringar ökar.

Kambodja har t.ex. en förhållandevis öppen och internationellt integrerad ekonomi och har under det senaste decenniet haft god och stabil tillväxt. Den globala ekonomiska nedgången får allvarliga konsekvenser då ett flertal nyckelsektorer, främst klädexport och turism, påverkas negativt. Kläder svarar för 60 procent av den totala exportintäkten. Av Kambodjas totala klädexport går 70 procent till USA. I takt med att den amerikanska efterfrågan sjunker får kambodjanska klädproducenter svårigheter. Bara de senaste månaderna har 60 000 arbetstillfällen, merparten för kvinnor, gått förlorade inom textilindustrin. Det uppskattas att 200 000 kambodjaner som tidigare tagit sig över fattigdomsnivån nu faller tillbaka i absolut fattigdom.

Det privata nettokapitalflödet till utvecklingsländerna uppskattas av Världsbanken att falla med drygt 70 procent jämfört med 2007 och därmed i det närmaste att upphöra 2009. *Utländska direktinvesteringar* har minskat med 20 procent. I flera utvecklingsländer skrinläggs planerade investeringar eller skjuts på framtiden, inte minst inom infrastruktur.

Remitteringar till utvecklingsländer har det senaste decenniet vuxit stadigt i såväl volym som betydelse, och är idag långt större än det samlade internationella biståndet. I takt med den ekonomiska nedgången i rikare länder och tillväxtekonomier blir allt fler migranter arbetslösa. Detta faktum, sammantaget med ökade levnadsomkostnader för migranter som fortfarande arbetar, innebär enligt Världsbanken att remitteringar nu förväntas sjunka med 7–10 procent under 2009 jämfört med tidigare prognoser. Normalt anses remitteringar vara kontracykliska – gästarbetare remitterar större summor när hemlandet och anhöriga befinner sig i kris – men den simultana globala nedgången innebär denna gång ett procykliskt samband. För många utsatta människor har dessa remitteringar utgjort skillnaden mellan att befinna sig ovanför eller under fattigdomsnivån.

Drygt 6 miljoner bangladeshier arbetade t.ex. fram till nyligen i andra länder och remitterade årligen ungefär 9 miljarder US-dollar, ett belopp som är sex gånger högre än det årliga biståndet

till Bangladesh. Idag har remitteringar sjunkit märkbart då cirka 25 procent färre bangladeshier arbetar utomlands.

I likhet med många tillväxtländer hade ett antal utvecklingsländer börjat få tillgång till *den internationella finansiella marknaden*, men den dörren har nu i det närmaste stängts. Kostnaderna för dessa länder att ge ut statsobligationer har ökat och flera utvecklingsländer – inklusive Sveriges bilaterala samarbetsländer som Kenya, Tanzania, Uganda och Zambia – har tvingats senarelägga sådana planer. Den allmänna kreditåtstramningen innebär också att handelsfinansiering blivit dyrare och mer svåråtkomlig vilket framför allt påverkar småskalig produktion.

Bistånd utgör en icke oväsentlig del av många fattiga länders BNP, i genomsnitt 8,5 procent. Dessa länder har inte i någon större utsträckning lyckats attrahera andra finansiella flöden vilket innebär att bistånd blir den absolut största källan av extern finansiering. I snitt utgör bistånd 65 procent av det externa kapitalflödet till de fattigaste länderna.

Vid tidigare ekonomiska kriser i enskilda OECD-länder har biståndet, som så många andra utgiftsposter, minskats i den allmänna budgetära åtstramningen. Det förefaller nu råda insikt om att ekonomiskt stöd till än mer utsatta länder också är en del av den gemensamma lösningen på den ekonomiska nedgången. Indirekt påverkar den globala ekonomiska nedgången emellertid biståndsflödet på ett negativt sätt. Den amerikanska dollarn har apprecierat i relation till de flesta andra givares valutor och dessa valutakursförändringar beräknas minska det samlade värdet av totalt bistånd under 2009 med 3 till 5 miljarder US-dollar.

Effekter på millenniemålen och den fattige individen

Den globala ekonomiska nedgången försenar framsteg eller orsakar tillbakagång i uppfyllandet av de av FN antagna millenniemålen för att bekämpa fattigdomen och öka levnadsstandarderna i världen fram till 2015. Krisens effekter påverkar alla åtta millenniemålen. FN:s och Världsbankens prognoser tyder på 70 till 100 miljoner fler fattiga än vad som skulle varit fallet utan kris 2009. FN:s livsmedels- och jordbruks-

organisation FAO uppskattar att antalet hungrande i världen nu uppgår till drygt 1 miljard människor. Det är framför allt människor som de senaste åren lyckats ta sig över fattigdomsnivån som nu riskerar att åter falla under nivån. Målet om halverad andel fattiga och hungriga anses emellertid fortfarande vara möjligt att uppnå på global nivå, givet att den ekonomiska nedgången inte förvärras och att en återhämtning kan ske under 2010.

Millenni målen rörande mänsklig utveckling, speciellt barn- och mödradödlighet, ser dock inte ut att kunna uppnås på global nivå. I flera utvecklingsländer kommer den ekonomiska nedgången samtidigt att medföra en krympande hushållsbudget för den fattiga individen och krympande statsbudget, vilket kommer att sätta press på investeringar i förbättrad hälsa. Erfarenheter av tidigare ekonomiska kriser visar att situationen försämras långt snabbare vid en lågkonjunktur än vad den förbättras vid en högkonjunktur. Mellan 200 000 och 400 000 fler spädbarn riskerar att dö varje år fram till 2015 om krisen består. Det skulle motsvara att ytterligare 1,4–2,8 miljoner spädbarn dör på grund av den ekonomiska nedgången.

I den ekonomiska krisens spår väntas fattiga och utsatta människor bli än mer sårbara och därmed antas också de globala behoven av humanitärt inriktat stöd komma att öka. En rad olika faktorer, såsom bl.a. klimatförändringar och deras negativa inverkan på omfattningen och frekvensen av naturkatastrofer, har redan bidragit till att de humanitära behoven i världen ökat under senare år. Denna trend väntas fortsätta, liksom ökningen av antalet internflyktingar som är i behov av humanitärt stöd. Fortsatt höga livsmedelspriser kommer under det närmaste året fortsätta påverka den humanitära situationen för utsatta grupper. Humanitära insatser i form av akut och livsuppehållande livsmedelsbistånd kommer därför fortsatt att efterfrågas.

3.6.3 Demokrati och mänskliga rättigheter

Det politiska system som bäst tillgodoser människors lika värde och rätten att leva i frihet är det demokratiska styrelseskicket. Därav följer att främjandet av demokrati, respekten för de mänskliga rättigheterna och av rättsstatens principer är viktiga förutsättningar för att uppnå

det svenska utvecklingssamarbetets övergripande mål. Demokrati och respekt för mänskliga rättigheter har ett egenvärde och är en del av själva utvecklingsbegreppet. Att bidra till fattigdomsminskning och utveckling innebär att bidra till att skapa samhällssystem utan förtryck och att främja fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor. På så sätt är demokrati och respekt för mänskliga rättigheter även medel för andra utvecklingsmål.

De senaste 30 åren har en betydande minskning av antalet auktoritära stater ägt rum, samtidigt som nya demokratier vuxit fram. För första gången i historien dominerar den konstitutionella representativa demokratiska styrelseformen i världen. Samtidigt är utvecklingen inte lika positiv överallt och de senaste åren har det kommit oroande signaler som tyder på att demokrati och politisk frihet snarast minskar i världen.

Stater som idag är formella demokratier kan falla tillbaka i auktoritärt styre och militärkupper har inte varit ovanliga i utvecklingsländer. Merparten av Sveriges bilaterala samarbetsländer utgörs av stater med formellt folkvalda regeringar. I många samarbetsländer finns det dock fortfarande stora brister ifråga om respekt för de mänskliga rättigheterna, politiskt deltagande och ansvarsutkrävande. Människor diskrimineras och deras rättigheter kränks. Folkgrupper utsätts för övergrepp. Själva begreppet mänskliga rättigheter riskerar att urholkas när stater försöker relativisera dess innebörd och på olika grunder hävda undantag.

Flera av Sveriges samarbetsländer brister i efterlevnaden av de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna. Detta gäller särskilt de länder som befinner sig i konflikt- eller konfliktliknande situationer, vilket framgår av de demokratiindex som tas fram för internationella jämförelser. Samtidigt har flera av Sveriges samarbetsländer under de senaste åren skrivit under eller ratificerat centrala mänskliga rättighetskonventioner som konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna. Sveriges samarbetsländers nationella strategier för fattigdomsminskning innehåller åtgärder för att stärka den demokratiska styrningen av samhället. Strategierna varierar dock kraftigt mellan länderna ifråga om demokratiskt deltagande och viljan att inkludera åtgärder för ökad respekt för de mänskliga rättigheterna.

På liknade sätt som den globala ekonomiska nedgången försenar framsteg eller orsakar tillbakagång i uppfyllandet av millenniemålen kan den ekonomiska nedgången få negativa återverkningar på demokratiutveckling och respekt för mänskliga rättigheter, speciellt i nya demokratier med svaga demokratiska traditioner.

I många länder har social oro och politiska omvälvningar följt i den ekonomiska nedgångens fotspår. Politiska spänningar, nationalism och protektionism sätter regeringar under press. Demokratin och rättstatens institutioner spelar en avgörande roll i att öka legitimiteten och ansvarutkrävande av regeringar för de åtgärder de vidtagit för att hantera den ekonomiska nedgången.

För att skärpa Sveriges politik för demokrati och mänskliga rättigheter i utvecklings-samarbetet överlämnade regeringen under 2009 en skrivelse om Sveriges demokratibistånd till Riksdagen (Frihet från Förtryck, skr. 2008/09:11). Implementeringen av den politik som skrivelsen lägger fast kommer präglade regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter framöver.

3.6.4 Vad Sverige kan göra

Tre tematiska prioriteringar

Regeringen har valt att särskilt prioritera tre tematiska områden under mandatperioden: demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat samt jämställdhet och kvinnors roll i utveckling. Prioriteringarna har valts för att markera en tydlig ambitionshöjning där Sverige har ett mervärde och bedöms kunna påverka utvecklingen i rätt riktning. Till skillnad från tidigare praxis att identifiera årliga prioriteringar inom utvecklingssamarbetet spänner dessa över flera år, och har medvetet identifierats i avsikt att vara giltiga även i en föränderlig miljö.

De tematiska prioriteringarna är lika relevanta idag som när de introducerades och det finns ingen anledning att tona ner deras betydelse på grund av den globala ekonomiska nedgången. Sverige ska även fortsatt vara en förutsägbar och pålitlig givare.

Prioriteringarna återspeglas i planering, genomförande och uppföljning av det samlade svenska utvecklingssamarbetet och är en utgångspunkt för dialogen med Sveriges

samarbetsländer och multilaterala utvecklingsorganisationer. De ger också en viktig vägledning för Sveriges arbete med EU:s utvecklingspolitik. Vid förändringar i biståndets inriktning ska de tematiska prioriteringarna vägas in i de överväganden som görs. Som vid många kriser erbjuder även denna omvälvning en möjlighet till förändring.

Demokrati och mänskliga rättigheter förstärks och fokuseras på flera sätt i enlighet med skrivelsen Frihet från Förtryck (skr. 2008/09:11).

För att omsätta skrivelsens innehåll i praktiken avser regeringen senare i år att besluta om en policy som fokuserar den verksamhet som bedrivs inom sektorn demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter och tydliggör hur ett förstärkt rättighetsperspektiv ska vara en central utgångspunkt inom alla sektorer. Regeringens nya policy för stödet till det civila samhället ska genomföras. Initiativet under det svenska ordförandeskapet om demokratibyggnad i EU:s yttre förbindelser ska följas upp.

Utgångspunkten för arbetet med att försvara och främja de mänskliga rättigheterna är att de är universella, odelbara och ömsesidigt förstärkande. Ingen människa accepterar frivilligt ett liv i ofrihet och förtryck. Regeringen konstaterar att respekten för de olika opinionsfriheterna (tanke-, samvets-, religions-, yttrande-, åsikts-, förenings- och mötesfrihet) utgör en stomme i det demokratifrämjande arbetet.

De medborgerliga och politiska rättigheterna utgör det första fokusområdet under prioriteringen. Yttrandefrihet och framväxten av fria, oberoende medier är centralt både i sin egen rätt och för att säkra andra rättigheter. Detta fokusområde betonar även rösträtten, lokal demokrati samt mötes- och föreningsfriheternas betydelse för demokratisering.

Demokratins och rättsstatens institutioner och procedurer utgör det andra fokusområdet – parlament och valda församlingar på lokal nivå, nationella institutioner för mänskliga rättigheter, valprocesser, partisystem och väl fungerande förvaltningar och rättsväsende samt säkerhetssektorn. Lösningar måste grundas på grundläggande mänskliga rättigheter samt baseras på nationellt ägarskap och existerande lokala förhållanden och system som har potential att vinna trovärdighet och legitimitet hos människor

som lever i fattigdom. Långsiktighet och kvalitet är avgörande för framgång i det svenska stödet.

Inom det tredje området, demokratiseringens aktörer, prioriterar Sverige förändringsaktörer på global, nationell, regional och lokal nivå inom offentlig sektor, civila samhället, universitet, media, kulturliv och privatsektorn. Det civila samhället har en central roll. Stödet till försvarare av mänskliga rättigheter ska särskilt prioriteras, liksom kvinnors, ungdomars och barns rättigheter och deltagande. Regeringens särskilda satsning om 100 miljoner kronor på demokratisering och yttrandefrihet, som initierades innevarande år, fortsätter under 2010 och ökar i volym till 120 miljoner kronor.

Sverige fortsätter att ge ett omfattande basbudgetstöd till kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. UNDP:s arbete för bl.a. god samhällsstyrning, demokrati och mänskliga rättigheter kommer också att erhålla fortsatt svenskt stöd. UNICEF:s arbete med att fullgöra åtagandena om barns rättigheter och Barnkonventionens genomförande ges prioritet. FN:s befolkningsfonds (UNFPA) arbete med sexuella och reproduktiva rättigheter är fortsatt en prioriterad fråga för Sverige.

Regeringens satsningar inom den tematiska prioriteringen *miljö och klimat* fortsätter att inriktas på fyra områden: anpassning till klimatförändringarna, energi, miljö och säkerhet, samt vatten. Under våren 2010 avser regeringen anta en ny policy om miljö- och klimatfrågor i utvecklingssamarbetet. Regeringen prioriterar även klimat och utveckling under det svenska ordförandeskapet i EU. Insatser inom miljö- och klimatområdet kan även ha sysselsättningskapande och kostnadsreducerande effekter vilket är en anledning till att det är viktigt att fortsätta dessa insatser även i tider av kris.

En viktig källa till inspiration i klimatarbetet är slutrapporten från den internationella Kommissionen om klimatförändring och utveckling, initierad av regeringen 2007. Kommissionen har fokuserat på anpassning till klimatförändringarna, dess kopplingar till naturkatastrofriskreducering, och framhåller att anpassning är kontextspecifik. Centralt för att bemöta klimatförändringarna är att lyfta den lokala nivåns betydelse och den mänskliga dimensionen av anpassningsfrågan. Utvecklingssamarbetet bör användas katalytiskt för att generera andra typer av finansiering för anpassning, bistånd och icke-bistånd, offentliga

och privata medel. Inga nya mekanismer och institutioner behövs utan styrning och samordning av existerande sådana måste stärkas menar Klimatkommissionen.

Klimatsatsningen förlängs med ett år, från tre till fyra år, och gäller under perioden 2009–2012 om sammanlagt 4 miljarder kronor. Målet för klimatsatsningen och dess vägledande principer kvarstår. Målet är att på effektivaste sätt bidra till långsiktigt anpassningsarbete främst i de fattigaste länderna, samt att bidra till utvecklingsländernas åtgärder för att minska halten av växthusgaser. I detta arbete ingår bl.a. satsningar inom mark- och jordbruk. Inom ramen för regeringens fyraåriga klimatsatsning kanaliseras 1,15 miljarder kronor genom Sida för regionala och nationella insatser inom områden som t.ex. miljö, vatten och energi. Länder som berörs av satsningen är Bangladesh, Bolivia, Burkina Faso, Kambodja och Mali.

Ett svenskt extrabidrag till den internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA) kommer att ge stöd för finansiering av anpassningsåtgärder till klimatförändringarna och underlätta för utvecklingsländernas klimatarbete under den ekonomiska nedgången. Som en del av klimatsatsningen bidrar Sverige också till Världsbankens fond för ren teknologi (CTF) som fokuserar på utsläpps begränsningar.

En strategi för miljölån antogs under våren som ett komplement till den nya förordning (2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier som trädde i kraft 1 juni 2009. Miljölånen ska bidra till en bättre miljö och minskad sårbarhet till följd av klimatförändringar. Därigenom ska, i enlighet med politiken för global utveckling, levnadsvillkoren för fattiga människor förbättras. Strategin möjliggör långivning för miljöinsatser, bl.a. vad gäller energi och vatten. Regeringen förväntar sig att denna nya satsning ska öka Sveriges möjlighet att bidra till olika typer av miljöinvesteringar i samarbetsländer, och därmed främja en hållbar utveckling. Som ett led i strävan att stärka näringslivets medverkan i utvecklingssamarbetet ska samverkan genom närmare dialog, erfarenhetsutbyte samt ömsesidigt tillvaratagande av kompetens utvecklas.

Arbetet med prioriteringen *jämställdhet och kvinnors roll i utveckling* blir allt viktigare i flera avseenden till följd av de globala kriserna. Studier visar att kriserna får andra konsekvenser för

fattiga kvinnor och flickor än för fattiga män och pojkar, då kvinnor och flickor generellt sett har mindre makt och sämre villkor, tillgång till resurser och valmöjligheter än män och pojkar som tillhör samma samhällsklass och lever under samma socioekonomiska förhållanden

Regeringen stödjer kvinnors kapacitet för ökat politiskt deltagande och inflytande i beslutsfattande processer, på såväl lokal som nationell nivå. Förutom att kriserna urholkar sysselsättningsmöjligheter för kvinnor undermineras deras familjeroller när dessa bygger på ansvar för produktion av livsmedel och förnödenheter.

Kvinnors ekonomiska deltagande står i centrum för det stöd som går till bl.a. Världsbankens handlingsplan för jämställdhet, Internationella finansieringsbolaget (IFC), regionala utvecklingsbanker, Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD) samt FAO. Världsbankens rådgivningsgrupp för kvinnors ekonomiska ställning, där Sverige ingår, har bidragit till att banken ser över sina allokeringar och omfördelar resurser i syfte att kanalisera mer stöd till kvinnor inklusive genom mikrofinansiering och lokala arbetstillfällen.

Regeringens särskilda satsning för att främja förbättrad mödr hälsa (MDG5) och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), som initierades tidigare i år, ska genomföras. Detsamma gäller den policy för Sveriges internationella hiv och aidsarbete som antogs av regeringen i november 2008. I policyn – Rätten till en framtid – fastläggs att arbetet ska genomsyras av kravet på respekt för mänskliga rättigheter och ökad jämställdhet. Förebyggande insatser liksom lindrandet av de långsiktiga effekterna av hiv och aids prioriteras särskilt. Unga människors och sårbara gruppers behov av ökad synbarhet och möjlighet att påverka sina levnadsvillkor ges ökad uppmärksamhet.

Fokus på kvinnors och flickors säkerhet och tillgång till rättvisa, frihet från våld och exploatering genom människohandel förstärks. Regeringen följer aktivt upp FN:s råd för mänskliga rättigheter och arbetet med EU:s gemensamma MR-riktlinjer om våld mot kvinnor. Handlingsplanen som antogs i februari 2009 för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 (om kvinnor, fred och säkerhet) och 1820 (om sexuellt våld) för perioden 2009–2012 genomförs. Dessa resolutioner är centrala utgångspunkter för

samarbetet med konflikt- och postkonfliktländer.

Regeringen tar även fram en policy om främjandet av jämställdhet och kvinnors roll i utveckling. Arbetet med policyn ska slutföras våren 2010.

Biståndets roll för att möta den globala ekonomiska nedgången

Den globala ekonomiska nedgången ställer än större krav på biståndet. Långsiktigt hög ekonomisk tillväxt är en grundläggande förutsättning för varaktig fattigdomsminskning. Förbättrade möjligheter för utvecklingsländerna att dra nytta av den internationella handeln och utveckling av den privata sektorn är viktiga faktorer för att uppnå varaktig tillväxt. Biståndet kan inte ensamt förhindra att dessa länder drabbas av den globala ekonomiska nedgången. Däremot kan det svenska biståndet lindra effekter av den ekonomiska situationen i världen och bidra till förutsättningar för återhämtning och långsiktig utveckling.

Redan under innevarande år har regeringen vidtagit ett antal åtgärder i denna riktning, som exempelvis beslutet om extra bidrag till IFC (stöd för mikrofinansiering i de allra fattigaste utvecklingsländerna) och UNICEF (stöd för mödra- och barnhälsa, nutrition, vatten och sanitet och grundskoleutbildning) samt en särskild satsning på att mildra effekterna av höga livsmedelspriser (stöd till ökad produktion och minskad risk för undernäring och svält genom fokus på småskalig jordbruksutveckling) och ett kapitaltillskott till Swedfund International AB (för att bidra till att dämpa den finansiella krisens effekter på utvecklingsländerna).

Sveriges svar på den globala ekonomiska nedgången och de förändrade utmaningar som världen nu står inför sker inom ramen för existerande bistånd. Det handlar inte om ett förändrat bistånd, utan om vissa skiften i allokering av biståndsmedel.

Huvudinriktningen i biståndet kvarstår samtidigt som regeringen avser vidta ytterligare åtgärder och göra anpassningar inom utvecklingssamarbetet för att i möjligaste mån både bidra till att lindra effekterna av den globala ekonomiska nedgången och stärka förutsättningarna för en återhämtning. Det humanitära engagemanget och fokus på Afrika fortsätter

samtidigt att vara starkt. Vissa omprioriteringar måste därutöver också göras på grund av den kraftiga försvagningen av den svenska ekonomin som medför att biståndsramen minskar. En utgångspunkt i detta arbete är behovet av att minska fattiga individers och gruppers sårbarhet och att främja fattiga kvinnors och mäns medverkan i att skapa ekonomisk tillväxt och förbättra sina levnadsvillkor. Sammantaget innebär omprioriteringarna att:

- de sociala sektorerna (hälsa och utbildning) värnas, som skyddar de människor som mest riskerar att direkt drabbas av krisen,
- ett gynnsamt klimat för handel och produktiva investeringar, inklusive livsmedelstrygghet, stimuleras,
- användandet av programansatser ökar,
- arbetet med att stärka politiska och juridiska ramverk för t.ex. ägande- och bruksrättigheter, finansiella marknader och korruptionsbekämpning intensifieras.

Åtgärder på nationell och internationell nivå

Regeringen agerar för att upprätthålla den finansiella stabiliteten och därigenom minska återverkningarna på den svenska ekonomin. Som ordförande i EU:s ministerråd under hösten 2009 har Sverige en särskild roll i att föra vidare EU:s arbete med ett samlat svar på krisen. Sverige har också en given plats att vid möten som exempelvis G8 och G20 verka för breda överenskommelser för att hantera och komma till rätta med krisen. Det är en moralisk – och praktisk – skyldighet att rikare länder hanterar finanskrisen kraftfullt med siktet inställt på såväl kort som lång sikt. Detta har betydelse inte minst för förtroendet för ekonomisk öppenhet och integration som medel för utveckling och fattigdomsbekämpning.

Regeringen kommer också att arbeta för att motverka åtgärder som förvärrar situationen för utvecklingsländer. Oroande tecken finns på mer protektionistiska strömningar och regeringen kommer att agera för att motverka dessa tendenser så att krisen inte ska fördjupas ytterligare. Ett snabbt och ambitiöst avslut av de pågående förhandlingarna i WTO, den s.k. Doharundan, skulle vara det bästa sättet att nyttja handel som ett instrument för global tillväxt och försäkra världsekonomin mot protektionistiska tendenser. Studier visar att ju ambitiösare utfall som uppnås i Doharundan

desto större andel av vinsterna tillfaller utvecklingsländerna. Regeringen arbetar aktivt för att EU ska vara en konstruktiv part i Doharundan och på så sätt skapa bättre regler för den internationella handeln. Utvecklingsperspektivet utgör en central del av svenska förhandlingspositioner. De s.k. ekonomiska partnerskapsavtalen (EPA) som EU förhandlar med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet är också väsentliga för utvecklingsländernas möjligheter till långsiktig ekonomisk tillväxt och effektiv fattigdomsbekämpning. Avtalen syftar till att främja regional integration och därmed bidra till effektivare marknader, främja utländska investeringar i respektive region, och bidra till ett successivt utökat handelsutbyte mellan parterna i regionen och med EU. Sverige planerar att bl.a. genom sitt regionala utvecklingssamarbete med Afrika stärka ländernas förmåga att dra nytta av EPA-avtalen.

Med ett bistånd på 1 procent av BNI lever Sverige med god marginal upp till det internationella målet om 0,7 procent av BNI som bistånd. Lika viktigt är att andra biståndsgivare lever upp till sina åtaganden. Det samlade internationella biståndet har aldrig varit så högt som 2008. Även om Sverige är den störste givaren mätt som andel av BNI utgör svenskt bistånd knappt 4 procent av det samlade internationella biståndet. Det är därför extra viktigt att de volymmässigt största givarna (de fem största bilaterala givarna står idag för 60 procent av det samlade internationella biståndet) lever upp till sina åtaganden. Så är inte fallet idag. I dagsläget råder ett underskott på 29 miljarder US-dollar i jämförelse med gjorda utfästelser. I det sammanhanget utgör ett än mer pro-aktivt internationellt påverkansarbete ett viktigt verktyg, och Sverige verkar bl.a. inom ramen för EU-samarbetet för att påverka andra viktiga aktörer.

Multilateralt utvecklingssamarbete och samarbete inom EU

Den globala ekonomiska nedgången påverkar inte bara Sveriges bilaterala samarbetsländer utan så gott som alla utvecklingsländer och kräver ett samordnat svar. De multilaterala organisationerna, FN och de multilaterala utvecklingsbankerna, kan i vissa fall agera med större flexibilitet och snabbhet än vad som många gånger är fallet i det bilaterala utvecklings-

samarbetet. Flera av de multilaterala utvecklingsbankerna har redan i sin reguljära verksamhet faciliteter och instrument som dels syftar till att mildra krisens mer omedelbara effekter men också möjligheter att direkt stimulera en tidig återhämtning, inte minst inom den privata sektorn. Utöver finansiering erbjuder organisationerna erfarenhet, kunskap och analyskapacitet som ger dem en särskild roll i bemötandet av den ekonomiska nedgången.

IMF, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna spelar en viktig roll i att kunna utforma det globala bemötandet av den globala krissituationen. Så gott som universell täckning och hög finansiell kapacitet har möjliggjort kontracyklisk finansiering. Den ekonomiska nedgångens breda träffyta hanteras bäst via drabbade länders statsbudget. Budget- och betalningsbalansstöd kommer att bli centralt för att kunna upprätthålla nödvändig offentlig finansiering i de drabbade länderna, inte minst nödvändiga allokeringar till hälsa och utbildning. De internationella finansiella institutionerna har kunskap om och lång erfarenhet av dessa stödformer.

I den internationella diskussionen om åtgärder mot krisen ska Sverige särskilt betona de fattigaste ländernas situation. Inom de multilaterala utvecklingsbankerna ska Sverige slå vakt om deras långsiktiga utvecklingsmandat. Sverige har verkat för att multilaterala organisationer ska vidta snabba åtgärder mot krisen genom tidigareläggning av planerade projekt och program för att understödja den reala ekonomin. Exempel på insatser som genomförts på kort sikt är budgetstöd, garantiarrangemang och handelsfinansiering. På längre sikt är sysselsättningskapande och tillväxtfrämjande insatser inom infrastruktur och jordbrukssektorn av särskild vikt. Organisationer med särskild kompetens inom något av dessa områden, såsom FN:s Livsmedels- och Jordbruksorganisation (FAO), kommer här spela viktiga roller. Det ökade utbetalningstrycket på kort sikt samt det ökade långsiktiga behovet till följd av den djupa ekonomiska nedgången har påskyndat diskussioner om utvecklingsbankernas kapitalbas och kapacitet för subventionerad finansiering genom s.k. mjuka fönster. Sverige planerar att medverka i den Asiatiska utvecklingsbankens kapitalhöjning och har i förhandlingarna verkat för en betoning av de fattigaste ländernas behov. Under 2009–2010 inleds sannolikt även för-

handlingar om kapitalhöjningar i såväl Afrikanska utvecklingsbanken som Interamerikanska utvecklingsbanken. Parallellt kommer Sverige att medverka i förhandlingar om påfyllnader av de mjuka fönstren i dessa banker samt i Världsbanken. Som stor givare kommer Sverige bl.a. att verka för en ökad effektivitet i institutionernas arbete för fattigdomsbekämpning och klimatarbete.

FN-systemet har genom sin breda verksamhet en viktig roll i att mildra krisens konsekvenser för arbetet med att nå millenniemålen. Denna verksamhet är central när krisen riskerar att leda till ett sämre utgångsläge än när arbetet med målen inleddes. Flertalet FN-organisationer har verksamhet som tydligt kopplar till millenniemålen, med fokus på framför allt de sociala sektorerna. Några av dessa, FN:s världslivsmedelsprogram (WFP) och FN:s barnfond (UNICEF), är särskilt relevanta när det gäller att operativt hantera finanskrisens mest akuta konsekvenser. För WFP, som bidrar till att rädda liv och lindra nöd i de mest utsatta av humanitära situationer, finns tydliga kopplingar mellan finanskris och förvärrad livsmedelstrygghet. UNICEF når de grupper som ofta drabbas hårdast av såväl kriser som konflikter och katastrofer: barn och kvinnor. Dessa organisationer får därför en relativt större vikt i fördelningen av det svenska basbudgetstödet till FN:s fonder och program under 2010.

FN:s utvecklingsprogram (UNDP) har en nyckelroll i att samordna genomförandet av effektiva åtgärdsprogram inom FN för att möta den globala ekonomiska nedgången. Generellt gäller dock att organisationen tydligare bör fokusera sin verksamhet inom områden där man har uppenbara komparativa fördelar gentemot andra aktörer.

Regeringen inser också behovet av att stödja utvecklingen av sociala trygghetssystem. Dessa skyddar människor som befinner sig i fattigdom, förhindrar att fler människor hamnar i fattigdom och gynnar långsiktig ekonomisk utveckling.

FN:s befolkningsfond, UNFPA, har en central roll att främja allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. UNFPA:s arbete har direkt relevans för flera av FN:s millenniemål men framförallt för målet om minskad mödradödlighet och jämställdhet. Regeringen kommer att fortsatt stödja den förstärkning av UNFPA:s kapacitet i

samarbetsländerna som håller på att genomföras och som är av stor vikt för resultat på landnivå.

UNAIDS har en viktig uppgift att samordna FN-systemets insatser för att bekämpa hiv/aids och upprätta samlade nationella program för att bekämpa sjukdomen i samarbetsländerna. Organisationen genomför för närvarande en omfattande utvärdering av sin verksamhet som kommer att bli ett viktigt underlag för utformningen av programmets framtida inriktning och roll i förhållande till andra viktiga organisationer på hälso- och utvecklingsområdet.

Den globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria (GFATM) är en viktig kanal för medel till kampen mot de tre stora fattigdoms-sjukdomarna vilket också skapar utrymme för hela hälsosektorn på landnivå där nationella budgetar minskar. Under 2010 kommer påfyllnadsförhandlingar ske för fondens verksamhet 2011–2013. I förhandlingarna kommer regeringen ha stort fokus på fondens fortsatta anpassning till fastlagda principer om biståndseffektivitet, särskilt hur fonden på ett effektivt sätt ytterligare anpassar sig till nationella strategier, program, budgetar och genomförandesystem.

EU är fortsatt världens största biståndsgivare. Medlemsländerna och Europeiska kommissionen står tillsammans för nära 60 procent av världens bistånd. Av detta hanterar kommissionen cirka en femtedel, det så kallade EG-biståndet. Sverige bidrar till EG-biståndet med ungefär 2 miljarder kronor årligen genom EU-budgeten och genom den Europeiska utvecklingsfonden (EUF). EU har en mycket viktig roll i att bidra till utvecklingsländernas hantering av den globala ekonomiska nedgången. I de rådsslutsatser som antogs vid EU:s biståndsministermöte i maj 2009 stod den globala ekonomiska nedgången och EU:s samlade relationer till utvecklingsländerna i fokus. Regeringen kommer under 2010 att verka för att dessa frågor har fortsatt prioritet inom EU-samarbetet. Regeringen kommer även att fortsätta att arbeta för ett ökat inflytande i EU:s utvecklingspolitik och kommer att än tydligare prioritera EU-plattformen i syfte att få ökat genomslag för svensk utvecklingspolitik. Detta motiveras inte minst av storleken på EU:s samlade bistånd och EU-ländernas dominerande ställning som den största givargruppen.

Humanitärt engagemang

Regeringens starka humanitära engagemang fortsätter under 2010. Den ekonomiska krisen och tilltagande humanitära behov ställer extra stora krav på ett starkt och effektivt internationellt humanitärt system. Sverige kommer fortsätta att agera aktivt för att stärka internationell humanitär insatsförmåga samt den humanitära samordningen, inklusive FN:s centrala roll i detta arbete, både globalt och i fält.

Vad gäller fördelningen av det svenska basbudgetstödet till FN:s fonder och program kommer FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) och FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar (UNRWA) att få en relativt större vikt. Sverige kommer särskilt att prioritera utvecklandet av förbättrade och gemensamma metoder för behovsbedömning, vikten av katastrofförebyggande, samt stärkandet av de landbaserade humanitära samordningarna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) internationella biståndsfinansierade insatser, vilka främst utgör stöd till FN:s humanitära insatser ska fortsatt vägledas av biståndspolitiska styrinstrument och Sveriges politik för humanitärt bistånd (skr. 2004/05:52).

Sverige ser det också som en prioriterad uppgift att fortsätta värna de humanitära principerna och den internationella humanitära rätten, inte minst vikten av fritt och säkert humanitärt tillträde till nödlidande människor. Sverige kommer att lägga särskild vikt vid att förbereda det svenska och internationella humanitära biståndet på att kunna möta de tilltagande, och på senare år mer diversifierade och komplexa humanitära behoven på ett flexibelt och behovsanpassat sätt.

I takt med att extrem sårbarhet hos utsatta befolkningar väntas öka, utan att den direkt orsakas av någon enskild humanitär katastrof, kommer detta också att kräva ställningstaganden kring samspelet mellan utvecklingsbistånd och humanitärt bistånd.

Bilateralt utvecklingssamarbete

Fokuseringen av det bilaterala utvecklingssamarbetet fortsätter. I de prioriterade samarbetsländerna ska Sverige arbeta i maximalt tre sektorer, där ett svenskt bidrag förväntas ha störst effekt. Genom att bli en större aktör kan Sverige få tydligare genomslag för prioriterade frågor inom de sektorer där utvecklingssamarbetet fortgår.

Landfokuseringen fortsätter, i enlighet med den inriktning som presenterades i budgetpropositionen för 2008, och det svenska utvecklingssamarbetet riktas allt mer mot de allra fattigaste länderna, mot länder i Afrika söder om Sahara och mot länder i konflikt- eller postkonfliktsituation. Satsningen på reformsamarbete i Östeuropa fortsätter. Samtidigt sjunker den totala andelen bistånd till medelinkomstländer. Antalet samlarbetsländer minskar successivt. Utvecklingssamarbetet med sju länder har nu avslutats helt och i ytterligare fyra länder kommer de finansiella åtagandena att ha avslutats under 2009. Utvecklingssamarbetet med åtta länder fortsätter även under 2010 för att sedan vara helt avslutat. Under 2011 avslutas samarbetet med två resterande utfasningsländer. På så sätt säkerställs en ansvarsfull och stegvis utfasning, där pågående insatser kan tas över av samlarbetslandet eller andra givare. Med sju samlarbetsländer övergår det traditionella utvecklingssamarbetet alltmer till aktörs-samverkan, med siktet inställt på självbärande relationer mellan aktörer i samlarbetslandet och Sverige.

För det bilaterala utvecklingssamarbetet har regeringen gett Sida i uppdrag (UF2009/38074/USTYR) att se över biståndets inriktning och föreslå eventuella revideringar av aktuella samlarbetsstrategier med anledning av den globala ekonomiska nedgången. Vad gäller neddragningar och omallokeringar har Sida utgått från principen att förutsägbarhet och långsiktiga mål bevaras. En preliminär bedömning av enskilda landprogram visar att de flesta av dessa svarar väl mot behov som uppkommit på grund av den globala ekonomiska nedgången.

Andelen programstöd ska öka, bl.a. för att öka biståndseffektiviteten och stärka förutsättningarna för att lindra effekterna av den ekonomiska nedgången. Sociala sektorer som skyddar de som mest riskerar att direkt drabbas av krisen ska i möjligaste mån värnas. Biståndsinsatser som bidrar till ett gynnsamt klimat för produktiva investeringar och tillväxt ska också ges prioritet. Biståndsformer som möjliggör snabba insatser ska särskilt användas. Detta gäller inte minst i de samlarbetsländer som befinner sig i konflikt- eller postkonfliktsituation där det också är viktigt att fredsvinster kan uppnås. Då den globala ekonomiska nedgången kan förväntas medföra att konfliktsituationer snabbt förändras blir det

än mer viktigt att inte bara ha beredskap för snabba insatser utan att Sverige, liksom övriga givare, kan agera flexibelt och att vi hanterar risker på ett bra sätt. Vikten av samstämmighet mellan biståndet och övriga politikområden blir också desto viktigare.

Regeringen stärker sitt arbete med det handelsrelaterade utvecklingssamarbetet, för att stimulera handel och produktiva investeringar. Detta är också i linje med den strategi som EU har antagit (Aid for Trade). Den svenska policy som tas fram skapar en välunderbyggd grund för denna del av utvecklingssamarbetet. Sveriges handelsrelaterade utvecklingssamarbete ska särskilt riktas till insatser som ökar samlarbetsländernas kapacitet att delta i och dra nytta av internationell handel, såsom effektiv tullhantering och att leva upp till de krav som ställs vid export till andra länder.

En ny förordning (SFS 2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier trädde i kraft 1 juni 2009. Denna förordning förväntas bidra till att mobilisera större resurser för offentliga investeringar som inte kan eller bör finansieras på marknadsvillkor. Det nya systemet är helt obundet, och innehåller därmed inga krav om svenska leveranser. Utvecklingslån innefattar en biståndsgåva förmedlad av Sida, som villkoras av att motparten lånefinansierar en del av investeringen. Det nya systemet möjliggör också en ökad användning av garantier i det bilaterala biståndet. Garantier kommer främst att riktas till de produktiva sektorerna och kommer därmed att bidra till långsiktig ekonomisk tillväxt samt till att mildra effekterna av den globala ekonomiska nedgången.

3.6.5 Fortsatt arbete för ökad effektivitet, kvalitet och resultat

Regeringen fortsätter sitt pågående arbete med att skapa ett bistånd som kännetecknas av kvalitet, effektivitet och resultat. Detta är en utgångspunkt för att Sverige ska kunna bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Regeringen ser tydlig resultatstyrning, god rapportering och redovisning som förutsättningar för att detta ska kunna ske.

Granskning av det svenska biståndet

OECD:s biståndskommitté DAC genomförde under våren 2009 en granskning av det svenska biståndet. De områden som uppmärksammades i granskningen ligger väl i linje med regeringens politik, och fortsatta åtgärder för att göra biståndet mer effektivt planeras.

DAC välkomnar att Sverige har genomfört flertalet av de rekommendationer som presenterades i den senaste DAC-granskningen från 2005. Då konstaterades bl.a. att Sverige behövde minska antalet bilaterala samarbetsländer, öka sektorkoncentrationen, skärpa styrningen av det multilaterala utvecklings-samarbetet samt stärka resultatstyrningen av biståndet. I 2009 års granskning uppmärksammas att ett stort antal reformer nu är genomförda. DAC pekar dock bl.a. på att även om stora insatser har gjorts för att förtydliga policystrukturen, så kvarstår visst arbete för att ytterligare klargöra hur olika policydokument förhåller sig till varandra. Regeringen avser att följa upp DAC:s rekommendationer.

Effektivitet och kvalitet

Genom Parisdeklarationen om biståndseffektivitet 2005 och Handlingsplanen från uppföljningsmötet i Accra 2008 har det internationella samfundet en stark gemensam agenda för att effektivisera biståndet. Sverige är ett av de länder som har varit särskilt pådrivande i utvecklingen av den internationella agendan för biståndseffektivitet.

Regeringen har redan vidtagit ett antal åtgärder inom det svenska biståndet för att lägga grunden för ökad biståndseffektivitet. Den ovan nämnda land- och sektorfokuseringen gör det möjligt för Sverige att koncentrera sina resurser till färre länder och sektorer och därigenom nå tydligare resultat. Landkategorier har skapats vilket underlättar metodarbete och anpassning till den specifika situationen i respektive land.

Även inom det multilaterala samarbetet har åtgärder vidtagits. Systematiska bedömningar görs av multilaterala organisationer utifrån deras effektivitet och relevans. En ny modell för strategier för samarbete med multilaterala organisationer har tagits fram i syfte att göra det svenska agerandet mer effektivt och samstämmigt. Av samma skäl har regeringen

också förtydligt ansvarsfördelningen för det svenska multilaterala utvecklings-samarbetet.

Fortsatt arbete för ett effektivt bistånd

En plan för genomförandet av åtgärder för ökad biståndseffektivitet har, på basis av Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra, utarbetats av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och Sida. Handlingsplanen lägger grunden för ett intensifierat arbete med att skapa förutsättningar för att mer effektivt bidra till utvecklingsresultat för människor som lever i fattigdom. Planen handlar till stor del om att förändra metoder, normer och attityder inom biståndsförvaltningen och i multilaterala utvecklingsorganisationer för att bl.a. möjliggöra ett ökat lokalt ägarskap, ökat användande av samarbetsländernas system, ökade ansträngningar för givarharmonisering och ökad strävan efter resultatorientering. Planen förväntas bidra till ökad samstämmighet mellan svenska biståndsaktörer samt till en genomtänkt och fokuserad dialog mellan Sverige och samarbetsländerna och mellan Sverige och de multilaterala organisationerna. Planen innehåller kvantifierbara mål som följs upp på olika nivåer, inklusive per samarbetsland.

Ett effektivt multilateralt bistånd

Reformeringen av hur Sverige arbetar med multilaterala humanitära och utvecklingsorganisationer är en integrerad del av handlingsplanen för ett effektivt bistånd. Arbetet följer strategin för multilateralt utvecklings-samarbete.

Genomförandet av strategin går vidare 2010 och kommer då också att utvärderas. Arbetet med att bedöma de multilaterala organisationerna fortsätter. Det kommer att samordnas med det bedömningsarbete som Sverige tillsammans med 14 andra länder genomför inom ramen för Multilateral Organisation Performance Assessment Network (MOPAN). Dessutom kommer regeringen att ta fram ytterligare strategier för de viktigaste organisationerna för Sverige. Strategiarbetet kommer att utgå från de organisationsbedömningar som gjorts. Strategierna är fleråriga och följs på uppdrag av regeringen årligen upp av Regeringskansliet och berörda myndigheter, främst Sida. Bedömningsarbetet har synliggjort såväl goda exempel som brister vad gäller intern och extern effektivitet inom vissa multilaterala organisationer. Detta är en av flera faktorer som spelar in för storleken på

det svenska basbudgetstödet tillsammans med exempelvis organisationens tematiska relevans, behov, Sveriges storlek som givare och organisationens finansieringsstruktur.

Att stödja de multilaterala organisationernas arbete med att uppfylla sina åtaganden för ett mer effektivt bistånd är en angelägen uppgift, både vad gäller FN-systemet och utvecklingsbankerna. Regeringen ser det som avgörande att reformer som har inletts i flertalet multilaterala organisationer fortsätter att genomföras.

Arbetet med reformeringen av FN:s ekonomiska och sociala verksamhet går vidare, trots ett allt svårare klimat för dessa diskussioner mellan FN:s medlemsstater. Sverige och de övriga nordiska ländernas aktiva samarbete kring en ny organisatorisk struktur för FN:s jämställdhetsarbete fortsätter. Regeringen kommer att verka för att detta arbete ska resultera i en överenskommelse som kan börja genomföras under året.

Likaså fortsätter arbetet med reformeringen av FN:s arbete på landnivå där syftet är att få FN att agera mer samfällt och svara bättre mot mottagarländernas behov. Den försöksverksamhet som hittills bedrivs i åtta länder visar uppmuntrande resultat och arbetsformen sprider sig spontant till allt fler samarbetsländer. Samtidigt är detta också en utmaning för hela systemet där centrala frågor om finansiering och beslutsfattande måste lösas ut, liksom en lång rad administrativa hinder.

Sverige stödjer även aktivt det reformarbete som pågår inom FN:s olika humanitära organ och som syftar till ökad effektivitet och kvalitet på verksamheten. Sverige verkar aktivt för att stödja de reformer som pågår inom de multilaterala utvecklingsbankerna för att öka deras interna och externa effektivitet. En viktig insats under året kommer att vara uppföljning av de halvtidsöversyner som kommer att göras 2009–2010 av påfyllnaderna av de mjuka lånefönstren i Världsbanken, Afrikanska utvecklingsbanken respektive Asiatiska utvecklingsbanken. Inom ramen för den femte påfyllnaden av den globala miljöfonden GEF, som avslutas 2010, driver Sverige på för att det omfattande reformarbete som nu inletts gör att GEF kan spela en effektiv roll i den finansiella arkitekturen för miljö- och klimatförändringar.

Samverkan inom EU för biståndseffektivitet

Regeringen ser EU som en central aktör för ett mer effektivt bistånd – både vad gäller arbetsfördelning mellan biståndsgivare, men också för att driva den internationella dagordningen framåt på viktiga områden.

I samband med EU:s biståndsministermöte i maj 2009 konstaterades att ett mer effektivt bistånd utgör en viktig delkomponent i unionens arbete för att stödja utvecklingsländerna i hanteringen av den globala ekonomiska nedgången. Rådet utlovade att arbeta för att accelerera genomförandet av åtagandena i Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra, bl.a. genom att redan under 2009 anta ett operationellt ramverk. Detta ramverk kommer att ge redskap och vägledning i det praktiska arbetet med att genomföra biståndet, och ska kunna fungera som ett hjälpmedel för de som arbetar med Europeiska kommissionens och medlemsländernas bistånd i fält.

Under det svenska EU-ordförandeskapet utgör hela detta arbete en prioriterad uppgift, där tonvikten ligger på att föra dialog om och sätta press på såväl kommissionen som medlemsstaterna vad gäller genomförandet av både Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra. Uppföljning och genomförande inom EU blir också ett viktigt bidrag till fjärde internationella högnivåmötet om biståndseffektivitet som hålls i Seoul 2011, och fortsätter således vara en prioritering för regeringen under 2010.

Europeiska kommissionen hanterar 10 procent av världens samlade utvecklings-samarbete. Regeringen kommer att förstärka det svenska påverkansarbetet vad gäller utformningen av detta samarbete genom (1) ett ökat engagemang från utlandsmyndigheterna gentemot de lokala kommissionskontoren, (2) ett ökat svenskt engagemang i de förvaltningskommittéer som fattar beslut om det gemensamma utvecklingssamarbetet samt (3) att verka för att den översyn som påbörjats under 2009 av de gemensamma biståndsinstrumenten leder till att kommissionen åtgärdar de brister som identifierats sedan instrumenten lanserades 2007.

Strategiskt användande av biståndsformer – ökad andel programansatser

I handlingsplanen för biståndseffektivitet från Accra åtar sig det internationella samfundet att

alltid i första hand pröva möjligheten att använda programansatser och samarbetslandets system i utformningen av utvecklingssamarbetet. I de fall givaren väljer en annan biståndsform ska givaren tydligt redogöra för sina motiv för denna avvikelse. Programansatser innebär att biståndsgivaren ger stöd till ett samarbetslands eller en organisations ordinarie verksamhet inom ramen för landets eller organisationens reguljära planering och uppföljning.

Programansatser ska utgöra förstahandsalternativ i det svenska utvecklingssamarbetet. Det är regeringens avsikt att andelen programansatser ska öka från dagens cirka 47 procent. Säkerställande av adekvat insyn och finansiell kontroll kommer att vara viktigt i detta arbete. Regeringen verkar också för att multilaterala organisationer i ökad utsträckning ska använda sig av sådana biståndsformer. Detta innebär en omställning för biståndsförvaltningen, och regeringen bedömer att det på sikt innebär stora vinster för samarbetsländerna liksom en effektivisering för Sverige som givare. Denna biståndsform förväntas bidra till ökat ägarskap, lägre transaktionskostnader och tydligare resultat.

I dagsläget är projektstöd, d.v.s. stöd till en enskild verksamhet eller avgränsad insats, den dominerande biståndsformen i det svenska biståndet. Även projektstöd ska mer systematiskt använda samarbetsländernas system, och svenska rutiner och administrativa hjälpmedel ska anpassas därvidlag. Stödet till de civila samhällets organisationer i samarbetsländerna ska också effektiviseras med särskild tonvikt på ökad användning av programansatser och ökad användning av organisationernas system.

När andelen programansatser ökar blir arbetet med kapacitetsutveckling, framför allt inom offentlig finansiell styrning, än mer angeläget. Av regeringens skrivelse om biståndets resultat (skr. 2008/09:189) framgår att det svenska utvecklingssamarbetets fokus på kapacitetsutveckling behöver stärkas. Programansatser blir ofta mer effektiva om åtgärder för kapacitetsutveckling genomförs samtidigt. Regeringen avser särskilt verka för att det svenska kapacitetsstödet är efterfrågestyrt och anpassat till samarbetslandets system.

Då biståndet ska vägledas av samarbetsländernas utvecklingsplaner är det viktigt att parallellt stödja oberoende nationella aktörer i

samarbetsländerna som kan granska användningen av biståndsmedel och utkräva ansvar. Regeringen avser att fortsatt verka för att stärka exempelvis nationella parlament, oberoende media och civila samhällets organisationer.

Bilaterala samarbetsstrategier som styrinstrument

Det bilaterala utvecklingssamarbetet ska främst genomföras i tolv länder med vilka Sverige bedriver långsiktigt utvecklingssamarbete, tolv länder i konflikt- och postkonfliktsituationer och nio länder med vilka Sverige bedriver reformsamarbete i Östeuropa. I dessa 33 samarbetsländer ska Sverige vara en aktiv och pålitlig givare, som deltar i den givargemensamma dialogen och som bidrar effektivt inom några utvalda sektorer där Sverige kan göra skillnad och skapa mervärde. Därtill förstärks Sveriges arbete för demokrati och mänskliga rättigheter i ett mindre antal länder där biståndet bedrivs under andra former än regelrätt stat-till-stat-samarbete.

Regeringen har under 2009 hittills fattat beslut om 19 samarbetsstrategier (av sammanlagt planerade 25) som styr hur biståndet ska genomföras i dessa länder och vilka resultat som förväntas.

Regeringen eftersträvar en god balans mellan olika biståndsformer, biståndskanaler och samarbetspartners i respektive samarbetsland. För att bl.a. kunna säkerställa detta behöver de bilaterala samarbetsstrategierna bli ännu tydligare som styrinstrument. En översyn av riktlinjerna för samarbetsstrategier ska genomföras under 2010, och nya riktlinjer antas.

Regeringens skrivelse om biståndets resultat (skr. 2008/09:189) lyfter också fram dialog som ett arbetssätt som får en allt större roll i utvecklingssamarbetet och i genomförandet av de bilaterala samarbetsstrategierna. De integrerade utlandsmyndigheternas roll i biståndets genomförande bör utvecklas. Synergier mellan den politiska dialogen som ambassaden för med samarbetslandet och biståndets genomförande ska aktivt sökas.

Resultat i fokus

Genomförandet av den styrmodell som regeringen fattade beslut om 2007 fortsätter. I våras lämnade regeringen för första gången en samlad resultatskrivelse till riksdagen (skr. 2008/09:189).

Skrivelsen visar att mycket kvarstår när det gäller arbetet med att förbättra styrningen och resultatredovisningen inom det svenska biståndet. Den politik och de strategier som regeringen beslutar om och som styr det svenska samarbetet med länder och multilaterala organisationer samt arbetet med olika tematiska frågor måste bli ännu tydligare. Fokus på förväntade och faktiska resultat i beredning, genomförande och uppföljning av enskilda program och projekt måste också öka. Mål för den verksamhet som Sverige ger stöd till genom varje enskild insats måste tydliggöras så att det finns förutsättningar att i efterhand utvärdera i vilken utsträckning de förväntade resultaten uppnåtts.

I syfte att följa upp bl.a. genomförandet av policys och samarbetsstrategier har SADEV fått i uppdrag att ta fram förslag till fleråriga utvärderingsplaner på området. Uppdragen redovisades under våren 2009 (UF2009/54391/USTYR samt UF2009/54393/USTYR). Regeringen avser att återkomma till SADEV i ärendet.

I regleringsbrevet för 2009 fick Sida i uppdrag att snarast införa ett enhetligt resultatstyrningssystem, inklusive system för bedömning av biståndsinsatser och systematiska riskanalyser. Sida ska senast den 30 september 2009 redovisa hur genomförandet fortskrider. Regeringen kommer att fortsätta betona vikten av att Sida fokuserar på resultat i sin verksamhet.

Regeringen kommer också att öka styrningen av stödet till multilaterala organisationer. Kvaliteten i resultatrapporteringen skiljer sig mycket åt mellan olika organisationer, beroende på hur väl fungerande system respektive organisation har för resultatstyrning. Detta är en av de faktorer som analyseras i de bedömningar som regeringen gör av organisationernas relevans och effektivitet. Där det finns brister arbetar Sverige med att förbättra kvaliteten och tillförlitligheten i rapporteringen inom respektive organisations styrelse eller genom andra former av dialog med organisationen.

Arbetet med utvärderingar måste också systematiseras och kvaliteten i enskilda utvärderingar höjas. System för att ta omhand resultat, lärdomar och erfarenheter från utvärderingar behöver också vidareutvecklas.

Att utvärdera de långsiktiga effekterna av en viss verksamhet är svårt och ofta kostsamt. Ökade ansträngningar ska därför göras för att

genomföra utvärderingar tillsammans med andra givare. Regeringen noterar bl.a. att några av SADEV:s pågående och planerade utvärderingar kommer att genomföras tillsammans med andra aktörer. Även Sida deltar i utvärderingar tillsammans med andra givare.

Arbetet med att skapa ökat fokus på resultat i biståndet måste ske med stor kraft och uthållighet. Resultatorienteringen innebär i praktiken en kulturförändring och kräver att såväl chefer som medarbetare i biståndsförvaltningen ägnar resultatfrågorna stor uppmärksamhet. Detta är nödvändigt för att vi ska kunna veta *vad* vi ska satsa på och *hur* vi ska göra det.

Korruption – ett utvecklingshinder

Korruption är ett allvarligt hinder för utveckling. När resurser som avsatts för att bekämpa fattigdom används för fel ändamål eller förskingras drabbas människor som lever i fattigdom hårdast. Vi kan därför aldrig acceptera att korruption förekommer i vårt utvecklingssamarbete eller i svenska myndigheter. Myndigheterna måste alltid vidta åtgärder vid misstankar om eller konstaterade fall av korruption. Detta gäller oavsett om korruptionen inträffar i samarbetsländernas förvaltningar, i svenska och internationella organisationer som mottar biståndsmedel eller inom de svenska biståndsmyndigheterna.

Arbetet för att bekämpa och minimera riskerna för korruption bedrivs på flera plan. Exempelvis har inom Utrikesdepartementet en projektgrupp tillsatts med uppdrag att förbättra internkontrollen. Som tidigare redovisats har Sida som svar på SADEV:s rapport Att förebygga och hantera korruption i det svenska utvecklingssamarbetet presenterat en åtgärdsplan. Denna innefattar bl.a. revidering av Sidas regler och införande av ett nytt system för hantering av misstankar om korruption.

Strategier för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället samt för informations- och kommunikationsverksamhet

Det civila samhällets aktörer är centrala för att människor som lever i fattigdom ska kunna förändra sina livsvillkor. Svenska CSO har genom sina erfarenheter, värdegrund och lång-

siktiga samarbetsrelationer komparativa fördelar gentemot andra stödformer vad gäller samarbete med det civila samhällets aktörer i utvecklingsländer och är ett värdefullt komplement till det statliga biståndet.

Regeringen har nyligen fattat beslut om två nya strategier som avses träda i kraft den 1 januari 2010. Den första strategin styr Sidas stöd till aktörer i det civila samhället i utvecklingsländer genom svenska civilsamhällesorganisationer. Det övergripande målet för verksamheten är ett livskraftigt och pluralistiskt civilt samhälle i utvecklingsländer som bidrar effektivt, med ett rättighetsbaserat arbete, till att minska fattigdom i alla dess dimensioner. Egeninsatsen under strategiperioden ska vara minst 10 procent och bestå av kontant insamlade medel i Sverige. Detta är ett uttryck för svenska civilsamhällesorganisationer engagemang och allmänhetens förtroende för verksamheten.

Den andra strategin styr det informations- och kommunikationsarbete som finansieras genom Sida och som genomförs av såväl Sida som aktörer i det civila samhället. Målet med verksamheten är att den svenska allmänheten har god kunskap om situationen i utvecklingsländer, svenskt bistånd och dess resultat samt frågor som rör utvecklingens drivkrafter i utvecklingsländer. För ökad transparens och effektivare styrning av informations- och kommunikationsverksamheten samlas finansieringen av verksamheten till en och samma anslagspost. Verksamheten ska omfatta såväl det bilaterala som det multilaterala utvecklings-samarbetet. Den del av den tidigare anslagsposten Stöd till enskilda organisationer som avsåg informationsinsatser förs i och med denna förändring till den nya anslagsposten Informations- och kommunikationsverksamhet för fortsatt utnyttjande av civilsamhällets organisationer. Det totala stödet till svenska civilsamhällets organisationers bistånds- och informationsverksamhet återfinns således fr.o.m. 2010 på två anslagsposter. Därutöver är svenska civilsamhällets organisationer även genomförare av svenskt utvecklingssamarbete under andra anslagsposter.

Samverkan med det svenska näringslivet

Regeringen fortsätter arbetet med att ta tillvara det svenska näringslivets erfarenhet och

kompetens i genomförandet av politiken för global utveckling, i utvecklingssamarbetet och i reformsamarbetet med Östeuropa.

Som ett led i detta arbete har regeringen fattat beslut om inrättande av ett råd för erfarenhetsutbyte och övergripande dialog mellan representanter på hög nivå från det svenska näringslivet och offentliga aktörer, huvudsakligen inom utvecklingssamarbetet, utrikeshandeln och handels- och investeringsfrämjandet.

Rådet utgör en del av ett nätverk för näringsliv och utveckling som också kommer att omfatta fora för dialog och erfarenhetsutbyte mellan svenska utlandsmyndigheter och svenskrelaterade aktörer på land eller regionnivå i utvecklingsländer. Rådets arbete ska bl.a. bidra till att förbättra förutsättningar för ett gynnsamt klimat för näringsliv, handel och investeringar och fungerande finansiella marknader i berörda utvecklingsländer.

Genom regelbunden ömsesidig dialog och erfarenhetsutbyte med det svenska näringslivet i olika fora kan konkreta erfarenheter diskuteras, samt viktiga lärdomar dras och födas in i genomförandet av politiken för global utveckling och det svenska bilaterala och multilaterala utvecklingssamarbetet. Med iakttagande av principen för obundet bistånd, kan detta, när tillämpligt, komma att utgöra del av underlag för regeringen, såväl i dess arbete med att ta fram olika styrinstrument, som i dess ansträngningar att verka för t.ex. teknik- och kunskapsutveckling i utvecklingsländer samt bättre tillvaratagande av svenska företags kompetens och erfarenhet från ansvarsfullt företagande (CSR).

Tabell 3.2 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingsamarbete genom Sida

Tusental kronor

	Utfall 2008	Budget 2009	Förslag 2010
Humanitära insatser och konflikthantering	2 552 132	2 410 000	2 273 000
Informations- och kommunikationsverksamhet ¹	29 220	35 000	87 550
Globala utvecklingsinsatser	2 002 404	2 243 000	1 740 000
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället ²	1 229 619	1 295 000	1 158 700
Asien	1 700 095	1 735 000	1 437 000
Mellanöstern och Nordafrika	431 006	495 000	410 000
Latinamerika	864 420	867 000	575 000
Afrika	4 404 639	5 158 000	4 928 000
Östeuropa och Centralasien	188 979	122 000	60 000
- ODA-länder ³	129 569	112 000	60 000
- icke ODA-länder	59 410	10 000	0
Forskningssamarbete	917 959	1 000 000	800 000
U-krediter	225 257	0	0
Särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet		100 000	120 000
Miljölån		300 000	200 000
SUMMA	14 545 730	15 760 000	13 789 250

¹ Tidigare Informationsinsatser. Del av den nya anslagsposten öronmärks för insatser via civilsamhällesaktörer.² Tidigare Stöd till enskilda organisationer. Den del av denna anslagspost som varit avsedd för enskilda organisationers informationsinsatser förs till den nya anslagsposten Informations- och kommunikationsverksamhet.³ Från och med 2008 finansieras utvecklingsarbetet med Östeuropa från anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa*.**Tabell 3.3 Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet 2007–2010**

Tusental kronor

	Årsbidrag 2007	Årsbidrag 2008	Budget 2009	Förslag 2010
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	800 000	720 000	720 000	630 000
FN:s kapitalutvecklingsfond (UNCDF)	45 000	40 000	40 000	35 000
FN:s barnfond (UNICEF)	445 000	460 000	485 000	471 000
FN:s kvinnofond (UNIFEM)	26 000	22 000	26 000	26 000
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	405 000	400 000	450 000	423 500
FN:s världslivsmedelsprogram (WFP)	390 000	450 000	485 000	480 000
FN:s flyktingkommissarie (UNHCR)	534 000	584 000	620 000	599 000
FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar (UNRWA)	242 000	272 000	285 000	276 000
FN:s organ mot brott och narkotika (UNODC)	85 000	90 000	90 000	45 000
FN:s program för boende och bebyggelse (UN-HABITAT)	21 000	21 000	22 000	11 000
FN:s samlade program mot hiv/aids (UNAIDS)	222 000	242 000	290 000	266 000
FN:s industriutvecklingsorganisation (UNIDO) ¹	10 000	9 765	11 000	11 000
SUMMA	3 225 000	3 310 765	3 524 000	3 273 500

¹ Obligatorisk medlemsavgift baserad på fastställd bidragsskala i euro.

Tabell 3.4 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, utvecklingssamarbete genom UD, MSB, RPS och SI

Tusental kronor

	Utfall 2008	Budget 2009	Förslag 2010
Internationella finansieringsinstitutioner	2 730 904	3 150 183	2 840 780
Europeiska utvecklingsfonden (EUF)	828 332	970 055	1 150 800
FN:s ekonomiska och sociala verksamhet	3 334 398	3 560 000	3 314 500
- Basbudgetstöd till FN:s ekonomiska och sociala verksamhet	3 310 765	3 524 000	3 273 500
- Övrigt stöd till FN-relaterad verksamhet	23 633	36 000	41 000
Konflikthantering	511 424	509 000	459 000
Globala utvecklingssamarbete	2 549 834	2 870 358	2 654 528
- Organisations- och temastöd	2 476 250	2 786 009	2 611 388
- Konferenser, seminarier, utredningar och projekt	61 103	71 609	30 400
- Svenska institutet i Alexandria	12 034	12 740	12 740
- Sektionen för turkiskt-svenskt samarbete vid GK i Istanbul ¹	447		
Ekonomiska program	420 394	169 775	188 978
Östeuropa och Centralasien	45 951	16 300	0
- ODA-länder ¹	11 892	1 000	0
- icke ODA-länder	34 059	15 300	0
SUMMA UD	10 421 237	11 245 671	10 608 586
Rikspolisstyrelsen (RPS)	145 801	205 000	200 000
Svenska institutet (SI) ¹	21 626	33 000	30 000
Verksamhetsbidrag NAI	13 489	13 000	13 000
Kammarkollegiet		34 000	34 000
Kriminalvården		10 000	10 000
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ²	149 234	0	0
Statens kärnkraftsinspektion ¹	1 353	0	0
Statens strålskyddsinspektion ¹	111	0	0
SUMMA	10 752 851	11 540 671	10 895 586

¹ Inklusiva tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition. Från och med 2008 finansieras utvecklingssamarbetet med Östeuropa från anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa*.

² Från och med 2009 finansieras MSB:s internationella biståndsverksamhet under UO 6

3.7 Budgetförslag

3.7.1 1:1 Biståndsverksamhet

Tabell 3.5 Anslagsutveckling för 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2008	25 298 581	933 319	
2009	27 300 671 ¹		27 820 937
2010	Förslag	24 684 836	
2011	Beräknat	25 715 625	
2012	Beräknat	27 133 013	

¹ Inklusiva tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för Internationellt utvecklingssamarbete. Medlen från anslaget får användas för att subventionera premier för garantier i enlighet med förordningen (2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier för utvecklingssamarbete. Inom ramen för den del av anslaget som Regeringskansliet disponerar finns möjlighet att använda medel för temporär verksamhet inom avgränsade projekt. För den del som Svenska institutet disponerar beräknas 6 500 000 kronor användas för förvaltningskostnader. För den del av anslaget som avser Startprogrammen beräknas 4 000 000 kronor användas för förvaltningskostnader.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Den sammanlagda föreslagna bemyndiganderamen för 2010 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgår till 60 210 000 000 kronor, vilket är en ökning med nästan 10 miljarder kronor i jämförelse med 2009. Nya åtaganden beräknas öka med knappt 7 miljarder kronor. Myndigheter som disponerar bemyndigande under anslaget är Regeringskansliet, Sida och Svenska institutet.

För den del som Regeringskansliet disponerar beräknas nya förpliktelser ingås 2010 till ett belopp om knappt 16 miljarder kronor. Framförallt rör det sig om påfyllnad av Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria (GFATM), femte påfyllnaden av Globala miljöfaciliteten (GEF), 16:e påfyllnaden av den Internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA), tolfte påfyllnaden av Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF), påfyllnaden av Interamerikanska utvecklingsbankens mjuka utlåningsfönster (Fund for Special Operations FSO) och den femte kapitalhöjningen i Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB). Mellan 2011 och 2019 beräknas infriade åtaganden uppgå till mellan 5 miljarder kronor och 2 miljarder kronor per år för att därefter successivt minska till cirka 3 miljarder kronor 2028.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som Sida disponerar beräknas nya förpliktelser ingås 2010 till ett belopp om cirka 11 miljarder kronor. Åtagandena består av insatser som löper under flera år och som berör alla Sidas verksamheter. Långsiktighet i åtaganden främjar en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen. Nya verksamhetsmässiga förpliktelser och tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag t.o.m. 2017. År 2011 beräknas infriade åtaganden att uppgå till cirka 9 miljarder kronor, 2012 till cirka 6 miljarder kronor, 2013 till cirka 4 miljarder kronor, 2014 till cirka 1 miljard kronor för att 2017 minska till cirka 330 miljoner kronor. De angivna beloppen är osäkra. Bland annat kan utfallet komma att påverkas av att avtal sluts senare än beräknat samt att det i mottagarländerna inträffar oförutsedda händelser som inverkar på planerade beslut om projekt och program. Förändringar kan även inträffa p.g.a. utbetalningar av redan beslutade insatser förskjuts över tiden.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som Svenska institutet disponerar beräknas nya förpliktelser ingås 2010 till ett belopp om cirka 7 miljoner kronor. Åtagandena består framför allt av fleråriga stipendier.

Tabell 3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2011–2028
Ingående åtaganden	34 640	38 250	46 460	–	–
Nya åtaganden	20 567	20 026	26 558	–	–
Infriade åtaganden	- 16 957	- 11 816	- 12 903	- 14 429	- 45 686
Utestående åtaganden	38 250	46 460	60 115	–	–
Erhållet/föreslaget bemyndigande	49 502	50 749	60 210	–	–

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan

Garantigivning

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier som inklusive tidigare gjorda åtaganden uppgår till ett belopp av högst 5 395 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: 5 000 000 000 kronor rör Sidas garantigivning, vilket innefattar utställda biståndsgarantier för u-krediter och fristående garantier samt garantier inom det nya systemet för finansiering av utvecklingslån och garantier. 395 000 000 kronor avser garantier för de lån som Europeiska Investeringsbanken lämnar inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet.

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån som inklusive tidigare gjorda åtaganden uppgår till ett belopp av högst 1 112 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: De nordiska regeringarna beslutade 2002 att höja ramen för Nordiska investeringsbankens (NIB) miljöinvesteringsslån, som är en viktig del av det förstärkta miljöarbetet inom Nordliga dimensionen, från 100 miljoner euro till 300 miljoner euro. Med anledning av denna höjning har riksdagen bemyndigat regeringen att under åren 2002–2009 ställa ut garantier för dessa lån. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett statligt garantiåtagande om högst 1 112 000 000 kronor år 2010 för NIB:s miljöinvesteringsslån.

Eventuella infrianden av garantier finansieras av Riksgäldskontorets garantireserv. Regeringen bedömer att inga inbetalningar av garantiavgifter kommer att behöva göras till garantireserven de närmaste åren, varför något anslag för att finansiera sådana avgifter inte heller behöver föras upp på statsbudgeten.

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) samt bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i

form av statliga garantier till AsDB som inklusive tidigare gjorda åtaganden uppgår till ett belopp av högst 343 140 000 särskilda dragningsrätter (SDR). Kapitalhöjningen innebär också att Sverige under åren 2011 till 2015 till AsDB inbetalar 11 617 151 US-dollar.

Skälen för regeringens förslag: Finanskrisens effekter har bidragit till att skapa ett ökat behov av låneinstitutioner som Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB). Bristen på krediter på marknaden har gjort att efterfrågan på lån från AsDB, liksom från andra internationella finansiella institutioner, har ökat. Den ekonomiska utvecklingen i Asien spelar en avgörande roll för möjligheterna att uppnå Millenniemålen, för miljömässigt hållbar utveckling och för en global ekonomisk återhämtning. Den djupa globala ekonomiska nedgången påskyndade den diskussionen som redan pågick om AsDB:s kapitalbas. För att finansiera AsDB:s strategi fram till 2020 och effektivt motverka den ekonomiska krisens effekter beslöt medlemsländerna i maj 2009 att öka kapitalbasen från cirka 55 miljarder US-dollar till cirka 165 miljarder US-dollar. Sveriges ägarandel i AsDB uppgår till 0,34 procent och består i nuläget till 93 procent av garantier. Sveriges kapitalandel förblir oförändrad efter höjningen.

Regeringen anser att det är mycket angeläget att den aktuella kapitalhöjningen kan genomföras för att AsDB ska dels kunna svara på de ökade krav som ställs på banken till följd av finanskrisen, dels bidra till långsiktig utveckling i regionen.

Kapitalhöjningen innebär att Sveriges grundkapital i AsDB ökar från 120 400 000 särskilda dragningsrätter till 361 200 000 särskilda dragningsrätter och ökningen finansieras med garantier till 96 procent och inbetalningar av kapital till 4 procent. Sverige ska därmed öka garantiåtagandet gentemot banken från 111 970 000 särskilda dragningsrätter till 343 140 000 särskilda dragningsrätter samt under åren 2011–2015 till AsDB inbetala 11 617 151 US-dollar. I svenska kronor innebär detta att Sveriges garantiåtagande gentemot banken beräknas öka från cirka 1 310 000 000 kronor till 4 010 000 000 kronor samt att Sverige under åren 2011–2015 till AsDB beräknas inbetala 92 800 000 kronor. Den del av kapitalet som ska inbetalas belastar anslag 1:1 *Biståndsverksamhet*.

I de fall låntagare inte kan betala tillbaka lån täcks förluster av bankens reserver. Det är först om banken drabbas av mycket stora förluster som medlemsländernas garantiåtaganden behöver infrias. AsDB:s status som prioriterad fordringsägare med god kapacitet att hantera kreditförluster och dess mycket försiktiga risktagande vid kreditgivning utgör goda förutsättningar för att garantiåtagandet inte ska behöva tas i anspråk. Det har inte förekommit något infriande av garantikapital i AsDB sedan Sverige blev delägare i banken.

Garantikapitalet är det belopp som Sverige och andra medlemsländer förbinder sig att tillhandahålla vid behov och som inte faktiskt betalas ut till banken.

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 till annan part överlåta ett tidigare lämnat villkorslån till Private Infrastructure Development Group (PIDG) avseende finansiering av riskkapital i Guarantco.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen begärde i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1 UO 7 s. 61) riksdagens bemyndigande att få lämna ett villkorslån om 15 miljoner US-dollar (motsvarande cirka 120 000 000 kronor) till Private Infrastructure Development Group (PIDG) avseende finansiering av riskkapital i Guarantco. Riksdagen godkände förslaget med tillägget av att bemyndigandet avsåg budgetåren 2007 och 2008. Regeringen bemyndigade den 18 januari 2007 Sida att ingå avtal om lånet.

Sida har i en skrivelse i maj 2009 hemställt att regeringen beslutar att till annan part överföra samtliga de s.k. villkorslån som Sida för närvarande har utestående. Ett av dessa är Guarantco-lånet. Enligt regeringen finns det skäl att renodla Sidas verksamhet till stöd för näringslivets utveckling till att i första hand omfatta garantigivning. Det bör i första hand vara Swedfund International AB:s uppgift att inom ramen för utvecklingssamarbetet svara för långivning och annan finansiering riktad till privata företag.

Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 till annan part överlåta det tidigare lämnade villkorslånet till Private Infrastructure Development Group (PIDG) avseende finansiering av riskkapital i

Guarantco. Den intäkt överlåtelsen genererar ska levereras till inkomsttitel.

Kapitaltillskott till Swedfund

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott om 100 000 000 kronor till det statligt ägda bolaget Swedfund International AB.

Skälen för regeringens förslag: För att bidra till att mildra den finansiella krisens effekter och att stimulera långsiktig ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna krävs många olika former av insatser. Genom utvecklingssamarbetet kan stöd bl.a. ges till utvecklingen av en livskraftig privat sektor, ökad handel och ökade utländska investeringar. Inom dessa områden är det statligt ägda bolaget Swedfund International AB (Swedfund) en viktig aktör genom sin tillgång till riskkapital för investeringar i utvecklingsländer och länder i Östeuropa som inte är EU-medlemmar.

Regeringens förslag i budgetpropositionen för 2007 och i 2009 års proposition om vartilläggsbudget och riksdagens beslut med anledning av dessa (bet. 2006/07:UU2, rskr. 2006/07:56 resp. bet. 2008/09:FiU21, rskr. 2008/09:311) innebär att Swedfund för perioden 2007–2009 beviljats ett sammanlagt kapitaltillskott om 1,3 miljarder kronor. Sedan verksamheten inleddes 1979 uppgår därmed det sammanlagda kapitaltillskottet till cirka 2,3 miljarder kronor.

Regeringen anser att Swedfunds verksamhet är prioriterad. I synnerhet gäller detta direktinvesteringar och insatser med särskild inriktning på företag i Afrika och i de fattigaste länderna. I förening med ett ökat antal investeringar i postkonfliktländer innebär detta att Swedfunds verksamhet ligger väl i överensstämmelse med den allmänna inriktningen för svenskt utvecklingssamarbete. Bolagets möjligheter att bedriva en effektiv verksamhet och svara på en ökad efterfrågan på medverkan i investeringar är beroende av en viss förutsägbarhet vad gäller de resurser bolaget långsiktigt kan disponera. Den försämrade konjunkturen har bl.a. fått till följd att Swedfunds möjligheter att avyttra tidigare gjorda

investeringar minskat, vilket i sin tur begränsar den del av Swedfunds kapitalbas som är tillgänglig för nyinvesteringar.

Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott till Swedfund om 100 000 000 kronor.

Regeringens överväganden

För 2010 föreslår regeringen att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* anvisas 24 684 836 000 kronor. För 2011 och 2012 beräknas anslaget till 25 715 625 000 kronor respektive 27 133 013 000 kronor.

I enlighet med det förslag om avgiftsbeläggning av högre utbildning för medborgare i länder utanför EES-området samt Schweiz som regeringen avser presentera, kommer ett stipendieprogram riktat till studenter från svenska samarbetsländer att finansieras inom biståndsramen (se UO 16, avsnitt 4.11.2 om studieavgifter). I beräkningen av anslaget för 2011 och 2012 ingår kostnader för stipendieprogrammet.

Regeringen föreslår att bemyndiganderamen för 2010 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgår till 60 210 000 000 kronor.

I samband med att biståndet till Ryssland avslutas föreslår regeringen att anslaget minskas med 25 300 000 kronor. Minskningen avser medel som ej klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC.

Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:1 Biståndsverksamhet

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	27 627 171	27 627 171	27 627 171
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-96 298	-122 298	-139 298
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-2 429 160	-1 286 260	285 440
Volym	-391 877	-477 988	-615 300
Överföring till/från andra anslag	52 047	52 047	52 047
Övrigt	-77 047	-77 047	-77 047
Förslag/beräknat anslag	24 684 836	25 715 625	27 133 013

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.7.2 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.8 Anslagsutveckling för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor				
2008	Utfall	894 634	Anslags-sparande	7 932
2009	Anslag	906 475 ¹	Utgifts-prognos	892 329
2010	Förslag	932 824		
2011	Beräknat	939 685 ²		
2012	Beräknat	945 007 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 933 923 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 934 425 tkr i 2010 års prisnivå.

Sida är enligt förordningen (2007:1371) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) förvaltningsmyndighet för Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete. Anslaget används till Sidas förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

2008 genomförde Sida en genomgripande omorganisation. Den nya organisationen är nu etablerad. Myndigheten har bl.a. fått en tydligare ledningsstruktur och ökad fältorientering. Sida står dock inför ett antal viktiga organisatoriska och verksamhetsmässiga utmaningar under 2010 som regeringen vill att myndigheten ska prioritera. Sida ska bl.a.

- prioritera att snarast införa ett enhetligt mål- och resultatstyrningssystem samt arbeta vidare med att främja en resultatorienterad kultur vid myndigheten,
- snabbt vidta nödvändiga åtgärder för att de brister som uppmärksammas i Riksrevisionens årliga granskningsrapport avseende 2008 inte ska återupprepas i kommande granskningar,
- öka andelen utlandsstationerad personal i förhållande till totalt anställda.

För 2010 föreslår regeringen att anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* anvisas 932 824 000 kronor, varav 20 300 000 kronor ej är klassificerat som utvecklingsbistånd enligt OECD/DAC:s definition. För 2011 och

2012 beräknas anslaget till 939 685 000 kronor respektive 945 007 000 kronor.

Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	906 475	906 475	906 475
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	28 851	34 621	39 443
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-2 502	-1 411	-912
Förslag/beräknat anslag	932 824	939 685	945 007

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

3.7.3 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tabell 3.10 Anslagsutveckling för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2008	Utfall	14 834	-386
2009	Anslag	14 682 ¹	13 951
2010	Förslag	15 200	
2011	Beräknat	15 327 ²	
2012	Beräknat	15 407 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 15 200 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 15 200 tkr i 2010 års prisnivå.

Nordiska Afrikainstitutet (NAI) är enligt förordningen (2007:1222) med instruktion för Nordiska Afrikainstitutet ett nordiskt centrum för forskning och policyrelaterade aktiviteter, biblioteksverksamhet samt publikations- och informationsverksamhet om Afrika. Anslaget används till NAI:s förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen har efter genomförd översyn av Nordiska Afrikainstitutet identifierat förslag på hur NAI:s verksamhet och profil kan stärkas. Målet är bl.a. att institutets forsknings- och

policyrelaterade verksamhet ska utgöra ett mer relevant underlag i utformandet och genomförandet av nordisk Afrikapolitik.

Regeringen har uppmärksammat det påbörjade reformarbetet på institutet och anser att NAI fortsatt bör prioritera ökad kvalitet och bredd vad gäller forskningen om Afrika och samarbetet mellan nordiska och afrikanska forskare. Verksamheten ska också inkludera informationsarbete om Afrikaforskning och aktuella afrikanska förhållanden. Utbyte och partnerskap med afrikanska forskare bör fortsatt prioriteras. Biblioteksverksamheten är en viktig del av institutets verksamhet.

Regeringen föreslår för 2010 att anslaget 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet* anvisas 15 200 000 kronor. För 2011 och 2012 beräknas anslaget till 15 327 000 respektive 15 407 000 kronor. Utöver anslaget 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet* erhåller NAI ett verksamhetsbidrag från Sveriges biståndsbudget på 13 miljoner kronor för 2010. Från övriga nordiska länder erhålls cirka 10 miljoner kronor.

Tabell 3.11 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	14 682	14 682	14 682
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	518	645	725
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 200	15 327	15 407

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.7.4 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tabell 3.12 Anslagsutveckling för 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tusental kronor				
2008	Utfall	41 060	Anslags-sparande	797
2009	Anslag	41 896 ¹	Utgifts-prognos	41 179
2010	Förslag	47 467		
2011	Beräknat	47 768 ²		
2012	Beräknat	47 989 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 617 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 617 tkr i 2010 års prisnivå.

Folke Bernadotteakademin (FBA) är enligt förordningen (2007:1218) med instruktion för Folke Bernadotteakademin central myndighet för att stärka den svenska och internationella förmågan inom området konflikt- och krishantering med särskild inriktning på fredsinsatser. Anslaget används till FBA:s förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

FBA:s verksamhet har fortsatt utvecklats under 2009, främst på grund av det nya uppdraget, personalförsörjningsfunktionen, som under 2008 delvis överfördes från Sida. Det sker även en breddning inom utbildning, civil-militära övningar, Challenges-samarbetet, forskning, konfliktförebyggande och SSR.

De utmaningar FBA ställs inför härrör i flera fall från den mycket påtagliga expansionen av arbetet relaterat till personalförsörjningen. Behovet av en fullgod administration för detta anses därför fortsatt vara prioriterad. Fortsatt effektivisering i rådande struktur planeras för att, på bästa möjliga sätt, kunna möta efterfrågan och hantera uppdrag. Regeringen bedömer att FBA:s uppbyggnad och inriktning är väl anpassad till den aktuella internationella utvecklingen på området, och att FBA utgör en viktig resurs.

För att FBA ska kunna hantera den utökade verksamheten såväl kvalitativt som kvantitativt, samt ha en administration som är anpassad till de uppdrag myndigheten åläggs, föreslår regeringen att anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademin* ökas med 2 miljoner kronor för att förstärka

personalförsörjningsfunktionen. Vidare föreslås anslaget öka med 2,5 miljoner kronor för att finansiera personal i fält.

För 2010 föreslår regeringen att anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademin* anvisas 47 467 000 kronor. För 2011 och 2012 beräknas anslaget till 47 768 000 kronor respektive 47 989 000 kronor.

Tabell 3.13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:4 Folke Bernadotteakademin

Tusental kronor			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	41 896	41 896	41 896
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 221	1 358	1 558
Beslut	4 500	4 514	4 535
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-150	0	0
Förslag/beräknat anslag	47 467	47 768	47 989

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt

3.7.5 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.14 Anslagsutveckling för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor				
2008	Utfall	39 332	Anslags-sparande	1 868
2009	Anslag	40 000	Utgifts-prognos	39 034
2010	Förslag	40 000		
2011	Beräknat	40 000		
2012	Beräknat	40 000		

Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska Riksrevisionen bedriva internationellt utvecklingssamarbete i enlighet med vad riksdagen beslutat. Under anslaget anvisas medel för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används i överensstämmelse med OECD/DAC:s definition av bistånd och inom ramen för målen för svensk biståndspolitik.

Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete utgör sedan 2009 en egen verksamhetsgren. Verksamheten redovisas under

avsnittet Riksrevisionen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Riksrevisionen har beslutat att föra bort det anslagssparande som vid årets slut 2008 översteg 3 procent av anslaget som en indragning av anslagsbelopp.

Riksrevisionens styrelses överväganden

Styrelsen anser att Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete utgör en viktig del av Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Målet är att inom ramen för svensk biståndspolitik stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva offentlig revision, stärka parlamentens kontrollmakt och bidra till uppbyggnaden av god förvaltning och korruptionsbekämpning i utvecklingsländer.

Huvudinriktningen bör vara långsiktigt institutionellt samarbete. Utvecklingssamarbetet initieras, planeras och genomförs i direkt samverkan med samarbetslandets nationella revisionsmyndighet. Under 2008 har Riksrevisionen bedrivit sju samarbetsprojekt. Bland samarbetsländerna kan nämnas Bosnien och

Hercegovina, Moldavien och Tanzania. Genom samverkan med den regionala organisationen AFROSAI-E ges stöd åt 23 nationella revisionsorgan bland annat i södra Afrika.

År 2008 motsvarade verksamhetsvolymen 98,3 procent av anvisat anslag. Styrelsen bedömer att verksamheten fortsatt bör bedrivas på en nominellt oförändrad nivå. Styrelsen bedömer således att en anslagstilldelning om 40 000 000 kronor för 2010 och de kommande åren är en lämplig nivå för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete*.

De samarbetsavtal om internationellt utvecklingssamarbete som Riksrevisionen ingår förutsätter fleråriga åtaganden. Riksrevisionens styrelse bedömer således att Riksrevisionen behöver göra åtaganden inom ramen för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* som medför behov av anslagsmedel efter budgetåret 2010. Styrelsen beräknar att Riksrevisionen under 2010 kommer att ingå fleråriga avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 26 000 000 kronor under 2011-2013.

Tabell 3.15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012-2013
Utestående åtaganden vid årets början	29 261	23 552	24 766		
Nya åtaganden	15 925	20 566	12 000		
Infriade åtaganden	21 634	19 352	11 124	14 403	11 239
Utestående åtaganden vid årets slut	23 552	24 766	25 642		
Erhållet/föreslaget bemyndigande¹	28 000	30 000	26 000		

¹ Föreslaget bemyndigande omfattar de kostnader i fält som är förknippade med enskilda åtaganden

Revisionens iakttagelser

Finansutskottet har uppdragit åt en revisionsbyrå att utföra extern revision av Riksrevisionen. Revisionen har i sin revisionsberättelse bedömt Riksrevisionens årsredovisning som i allt väsentligt rättvisande.

Riksdagsstyrelsens yttrande

Riksdagsförvaltningen (riksdagsstyrelsen) ska yttra sig över Riksrevisionens budgetunderlag. Riksdagsstyrelsen yttrade sig den 20 maj 2009. Yttrandet saknar invändningar mot förslagets innehåll.

Tabell 3.16 Härlledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	40 000	40 000	40 000
<i>Förändringar till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	40 000	40 000	40 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Riksrevisionens styrelse föreslår att anslag 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* för budgetåret 2010 ska anvisas med 40 000 000 kronor. Även för 2011 och 2012 bör anslaget beräknas till 40 000 000 kronor. Riksrevisionens styrelse föreslår att riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2010 för anslaget 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 26 000 000 kronor under 2011–2013.

3.7.6 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 3.17 Anslagsutveckling för 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

2008	Utfall	18 205	Anslags-sparande	2 335
2009	Anslag	20 295 ¹	Utgifts-prognos	19 985
2010	Förslag	21 008		
2011	Beräknat	21 184 ²		
2012	Beräknat	21 302 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 21 008 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 21 008 tkr i 2010 års prisnivå.

Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (SADEV) har enligt förordningen (2007:1300) med instruktion för Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete till uppgift att självständigt eller i samarbete med andra aktörer genomföra utvärderingar av det svenska internationella utvecklingssamarbetet samt reformsamarbetet i Östeuropa. Inom ramen för detta ska myndigheten också främja utvecklingen av utvärderingskapacitet i samarbetsländerna. Anslaget används till SADEV:s förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Under 2008 har SADEV bl.a. fortsatt arbetet med att utveckla arbetsformer och redovisat en plan för pågående och planerade utvärderingar (UF2009/32481/USTYR). Det är enligt regeringens mening angeläget att detta arbete fortgår i syfte att säkerställa relevanta utvärderingar som kan bidra till att förbättra utvecklingssamarbetets effekter och effektivitet.

Regeringen föreslår för 2010 att anslaget 1:6 *Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete* anvisas 21 008 000 kronor. För 2011 och 2012 beräknas anslaget till 21 184 000 kronor respektive 21 302 000 kronor.

Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 1:6 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete

<i>Tusental kronor</i>			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	20 295	20 295	20 295
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	713	889	1 007
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	21 008	21 184	21 302

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt

4 Reformsamarbete i Östeuropa

4.1 Omfattning

Reformsamarbete i Östeuropa består av ett anslag och omfattar samarbete genom Sida,

Svenska institutet, Strålsäkerhetsmyndigheten, Folke Bernadotteakademien samt Regeringskansliet. Verksamheten finansieras från biståndsramen.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom område Reformsamarbete i Östeuropa

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Budget 2009 ¹	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
<i>Reformsamarbete i Östeuropa</i>						
2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	1 146	1 459	1 495	1 278	1 278	1 278
Summa Reformsamarbete i Östeuropa	1 146	1 459	1 495	1 278	1 278	1 278

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition

4.3 Mål

Målet för Reformsamarbete i Östeuropa är: stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen och dess värdegrunder.

därför ingen särskild resultatredovisning i denna proposition.

4.4 Resultatredovisning

Regeringen lämnade den 7 maj i år en skrivelse till riksdagen om biståndets resultat (skr. 2008/09:189). I skrivelsen redogörs för resultat från Sveriges internationella utvecklingssamarbete och reformsamarbetet i Östeuropa (avsnitt 3.4). Regeringen lämnar

4.5 Politikens inriktning

4.5.1 Den globala ekonomiska nedgången och dess effekter på reformsamarbetet

Efter en kraftig nedgång i den globala efterfrågan har ekonomierna i Östeuropa drabbats av en djup recession. Det finns en risk för ytterligare negativ påverkan från de nationella finansiella systemen på realekonomierna i länderna i regionen.

Inflationen faller samtidigt kraftigt mot bakgrund av den snabba nedgången i konsumtion, investeringar och export. Inflödet av remitteringar, som är av stor betydelse för flera av länderna, minskar. Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) gjorde i maj bedömningen att BNP-nedgången i bankens verksamhetsområde, som omfattar både Central- och Östeuropa, i genomsnitt kan beräknas till omkring 5 procent under 2009.

Nedgången kan förväntas pågå åtminstone till början av 2010 och följas av en gradvis återhämtning. Möjligheterna till exportledd återhämtning begränsas av den låga globala efterfrågan. Inflödet av investeringsmedel kommer att vara begränsat.

Bland samarbetsländerna i Östeuropa har Ukraina, Georgien och Moldavien drabbats hårdast av den ekonomiska nedgången, bland annat till följd av sjunkande efterfrågan och lägre världsmarknadspriser på viktiga exportvaror samt att antalet som utvandrat för att arbeta har minskat och återvandringen har ökat vilket har lett till lägre nivåer av remitteringar. I dessa länder sammanfaller de ekonomiska problemen med politisk oro och instabilitet i varierande utsträckning. Vitrysslands ekonomiska läge har påverkats negativt av den vikande ryska marknaden. Den negativa inverkan på länderna på Västra Balkan och Turkiet har hittills varit mer begränsad, vilket kan förklaras med att dessa är mindre integrerade med ekonomierna i väst.

Även om den ekonomiska krisen således har drabbat Östeuropa hårt är de direkta effekterna på biståndsverksamheten ännu förhållandevis små. En rimlig förklaring är att detta beror på att vårt bilaterala bistånd är tydligt inriktat på institutionsstöd och reformverksamhet inom förvaltningen, medan finansieringen är mer begränsad vad gäller bank- och finanssektorn liksom till det privata näringslivet. Fokus ligger på att stödja reformer inom förvaltningen, vilka är betydelsefulla för samarbetsländernas EU-närmande. Samarbete inom sektorn demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter ingår i samtliga aktuella strategier, kompletterat med ytterligare någon eller några sektorer, till exempel naturresurser och miljö eller jordbruk. I några av länderna görs dock bedömningen att budgetåtstramningen i den

centrala förvaltningen kan komma att påverka också reformarbetet framöver.

Makroekonomiskt stöd för att hålla uppe efterfrågan kommer att vara mycket betydelsefullt. Internationella valutafondens krisprogram har under hösten 2008 och våren 2009 varit centrala för att bidra till att stabilisera det ekonomiska läget i Östeuropa. Dessa har bland annat avsett Ukraina, Vitryssland, Georgien, Armenien och Serbien. I övrigt har antalet nya initiativ varit begränsade. Åtgärder för att stärka den finansiella sektorn har också stått i fokus, exempelvis genom återkapitalisering av banker.

Både inom Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (ENPI) och instrumentet för förmedlemskapsstöd (IPA) ökar kommande år möjligheterna att finansiera investeringar, en utveckling som påbörjades innan den finansiella krisen bröt ut.

Inom ramarna för IPA har Europeiska kommissionen öronmärkt 150 miljoner euro för åtgärder mot den ekonomiska krisen. Denna skulle inriktas på privatsektorstöd via Europeiska investeringsbanken (EIB) och EBRD med flera samt till banksektorn. IPAförordningen tillåter användning av budgetstöd i exceptionella fall. Beslut om sådant stöd blir aktuellt för ett eller flera länder under 2009.

Världsbanksgruppen, EIB och EBRD presenterade i februari ett gemensamt initiativ, där institutionerna separat, men samordnat, utlovar finansiering av insatser om totalt 24,5 miljarder euro under 2009–2010. EIB ställer till förfogande olika slags stöd till små- och medelstora företag, omfattande 11 miljarder euro, medan EBRD bidrar med 6 miljarder euro till bland annat banker och små och medelstora företag. Världsbankens stöd via International Finance Cooperation (IFC), International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) och Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) omfattar totalt 7,5 miljarder euro inriktat på bank, infrastruktur och handel. EBRD har ambitionen att under 2009 öka bankens totala investeringar till 7 miljarder euro, fokuserat på att förse banksystemen med nytt kapital, finansiera energi- och infrastruktursatsningar och att stödja den privata sektorn.

4.5.2 Vad Sverige kan göra

Sverige ska fortsatt verka för stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen och dess värdegrunder. Det är dessutom viktigt att fortsatt verka för frihandel och regional integration, liksom motverka de protektionistiska tendenser som kan bli aktuella som en följd av den ekonomiska nedgången och som skulle riskera att fördjupa denna.

Inom det bilaterala utvecklingssamarbetet kommer fokus fortsatt att ligga på att stödja ländernas EU-integration. Närmandet till EU främjar ekonomiska och politiska reformer och är ett kraftfullt instrument för fattigdomsbekämpning. Allt eftersom nya samarbetsstrategier antas blir samarbetet mer fokuserat till att omfatta färre sektorer. Detta innebär samtidigt möjligheter till fördjupad dialog med samarbetslandet i dessa utvalda sektorer liksom till närmare samarbete med EU:s utvecklingssamarbete på dessa områden.

Samarbetet förväntas i mycket komma att inriktas på de båda sektorerna demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter samt naturresurser och miljö. Fokus inom den första sektorn förväntas vara att stödja reformer och kapacitetsbyggande inom förvaltningen, att förstärka mänskliga rättigheter och främja ett aktivt civilsamhälle och att stödja jämställdhet. Inom sektorn naturresurser och miljö kommer stöd till kapacitetsbyggande i förvaltningen att bli aktuellt, liksom till att förbereda investeringar på miljö-, energieffektiviserings- och energiområdet. Stöd på jordbruksområdet kommer också att bli aktuellt. Bland övriga aktuella samarbetssektorer kan nämnas hälsosektorn.

Utöver ett fortsatt och konsekvent stöd inom det bilaterala utvecklingssamarbetet till reformer i samarbetsländerna, vilka på längre sikt ska möjliggöra hållbar ekonomisk tillväxt, bör ökat finansiellt stöd kunna lämnas via multilaterala kanaler. De minskande flödena till direktinvesteringar i den privata sektorn, en utveckling som kan förväntas fortsätta, bör kunna balanseras av ökad finansiering till kommunal infrastruktur. Denna finansiering bör i första hand avse miljö-, energi- och energieffektiviseringsprojekt, givet dessa sektors betydelse för sysselsättning och

ekonomisk tillväxt men också ökad energisäkerhet. Därmed kan också fokus på den tematiska prioriteringen miljö och klimat upprätthållas.

Sverige avser ge fortsatt stöd till Early Transition Countries Fund (ETC-fonden) och Western Balkans Fund (Västra Balkanfonden), som båda förvaltas av EBRD. ETC-fonden, som är verksam i Moldavien, Georgien, Armenien, Azerbajdzjan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Uzbekistan och Mongoliet, bidrar med tekniskt stöd och gävomedel till privatsektorutveckling, stärkande av rättssystemet, infrastruktur med mera. Västra Balkanfonden finansierar insatser i Bosnien och Hercegovina, Serbien, Kosovo, Montenegro, Makedonien och Albanien och har en i huvudsak liknande inriktning, men finansierar också regionalt samarbete.

Stöd bör också lämnas till Neighbourhood Investment Facility (NIF), som är inriktad på finansiering av tekniskt stöd till projekt i energi-, miljö, transport- och den sociala sektorn. NIF finansierar insatser i Ukraina, Vitryssland, Moldavien, Georgien, Armenien, och Azerbajdzjan. Samtliga dessa tre fonder inriktas på att med tekniskt stöd och gävomedel till förstudier m.m. förbereda större investeringsprojekt, som sedan lånefinansieras.

Sverige har också en roll i att se till att mandatet för en aktör som EIB möjliggör ett ökat engagemang i regionen. IMF förväntas också framöver komma att spela en viktig roll i Östeuropa.

4.5.3 Fortsatt förändringsarbete

Huvudinriktningen av det fortsatta förändringsarbetet (avsnitt 3.6.5) innefattar i sin helhet även Reformsamarbete i Östeuropa.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Tabell 4.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2008	Utfall	1 146 156	Anslags- sparande	72 944
2009	Anslag	1 458 860 ¹	Utgifts- prognos	1 494 883
2010	Förslag	1 278 110		
2011	Beräknat	1 278 110		
2012	Beräknat	1 278 110		

¹ Inklusive tillägsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tillägsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för reformstöd till länderna i Östeuropa inklusive Västra Balkan, Turkiet och Södra Kaukasien.

Inom ramen för den del av anslaget som Regeringskansliet disponerar finns möjlighet att använda medel för temporär verksamhet inom avgränsade projekt.

För den del av anslaget som Svenska institutet disponerar beräknas 4 500 000 kronor användas för förvaltningskostnader.

För den del av anslaget som Strålsäkerhetsmyndigheten disponerar beräknas 4 500 000 kronor användas för förvaltningskostnader.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Den sammanlagda föreslagna bemyndiganderamen för 2010 för anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* uppgår till 3 107 000 000 kronor. Bemyndiganderamen avser främst Sida, vars andel beräknas till 3 000 000 000 kronor. Åtagandena består av långsiktiga insatser inom alla Sidas verksamheter för att åstadkomma en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen. Övriga myndigheter som omfattas av bemyndiganderamen är Svenska institutet, Strålsäkerhetsmyndigheten och Regeringskansliet. Åtagandena sträcker sig till 2017.

Tabell 4.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–2017
Ingående åtaganden	0	1 401	2 399	–	–
Nya åtaganden	1 401	1 909	1 631	–	–
Infriade åtaganden	0	- 911	- 925	- 1 041	- 2 064
Utestående åtaganden	1 401	2 399	3 105	–	–
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 800	2 427	3 107	–	–

¹ I nya åtaganden 2009 ingår förutom nya åtaganden under 2009 även ingående balans för de åtaganden som har flyttats från anslaget 8:1

Regeringens överväganden

För 2010 föreslår regeringen att anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* anvisas 1 278 110 000 kronor, en minskning med 180 750 000 kronor jämfört med 2009. Medlen klassificeras som utvecklingsbistånd i enlighet med OECD/DAC:s definition. För 2011 och 2012 beräknas anslaget till 1 278 110 000 kronor respektive 1 278 110 000 kronor.

Tabell 4.4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012, för 2:1 Reformsamarbete i Östeuropa

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 458 860	1 458 860	1 458 860
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-180 750	-180 750	-180 750
Övriga makroekonomiska förutsättningar			
Volym			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 278 110	1 278 110	1 278 110

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Innehållsförteckning

Samarbetsstrategier.....	5

Tabellförteckning

1.1 Samarbetsstrategier	5

Samarbetsstrategier

Tabell 1.1 Samarbetsstrategier¹

Tusental kronor

	Tidsperiod	Kommentar	Utbetalat stöd 2008
AFRIKA			
Regional strategi Afrika	2002–2009	Framtagande av strategi pågår	1 002 597
Botswana		Framtagande av strategi pågår	27 087
Burkina Faso	2004–2010	Förlängd del av Västafrikastrategin	146 355
Burundi	2009–2012		7 891
Demokratiska Republiken Kongo	2009–2012		87 584
Etiopien	2003–2009	Strategi förlängd	235 731
Kenya	2009–2013		369 719
Liberia	2008–2013		69 839
Malawi	2006–2010	Utfasning pågår (delegerat partnerskap med Norge)	87 127
Mali	2004–2010	Förlängd del av Västafrikastrategin	190 550
Moçambique	2008–2012		789 504
Namibia	2004–2009	Framtagande av strategi pågår	9 134
Rwanda	2004–2009	Framtagande av strategi pågår (ingick tidigare i Stora Sjöregionen)	84 197
Sierra Leone	2009–2013		199
Somalia	2007–2010	Förlängt förhållningssätt	56 713
Sudan	2008–2011		136 145
Sydafrika	2009–2013		55 256
Tanzania	2006–2011	Strategi förlängd (med uppdrag till Sida om fortsatt sektorkoncentration)	635 584
Uganda	2009–2013		274 622
Zambia	2008–2011		339 463
Zimbabwe	2007–2009	Förlängt förhållningssätt	73 921
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA			
Regional strategi Asien	2005–2010	Strategi förlängd	284 396
Regional strategi Mellanöstern och Nordafrika	2006–2010	Strategi förlängd	129 434
Afghanistan	2009–2013		354 133
Bangladesh	2008–2012		235 900
Indien	2009–2013		56 483
Indonesien	2009–2013		70 179
Irak	2009–2014		34 997
Kambodja	2008–2010		99 563
Kina	2009–2013		59 276
Laos	2008–2011	Utfasning pågår	132 475
Sri Lanka	2008–2010	Utfasning pågår	74 364
Vietnam	2009–2013		229 417
Västbanken och Gaza	2008–2011		262 199
Östtimor	2009–2011		33 170
LATINAMERIKA OCH KARIBIEN			
Regional strategi Latinamerika			169 879
Bolivia	2009–2013		162 613
Colombia	2009–2013		142 344
Guatemala	2008–2012		167 873
Honduras	2008–2011	Utfasning pågår	95 718
Nicaragua	2008–2011	Utfasning pågår	268 522

**ÖSTEUROPA OCH
CENTRALASIEN**

Regional strategi Centralasien	2008–2010	Utfasning pågår	132 126
Albanien	2009–2012		74 981
Bosnien-Hercegovina	2006–2010		173 994
Kosovo	2009–2012		85 240
Makedonien	2006–2010		73 471
Moldavien	2007–2010		82 318
Regional strategi Södra Kaukasien	2006–2009	Framtagande av samarbetsstrategi för Georgien pågår	132 276
Serbien	2009–2012		116 221
Turkiet	2005–2009	Framtagande av samarbetsstrategi pågår	32 217
Ukraina	2009–2013		110 857
Vitryssland	2007–2010		85 873

¹ Summorna består av bilateralt utvecklingssamarbete och Forskningssamarbete. Globala utvecklingsprogram, Humanitära insatser och konflikthantering, Informationsinsatser, U-krediter och Stöd till enskilda organisationer är inte inkluderade.